Stjernen

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige

Maj 1987
136. årgang
Nummer 5

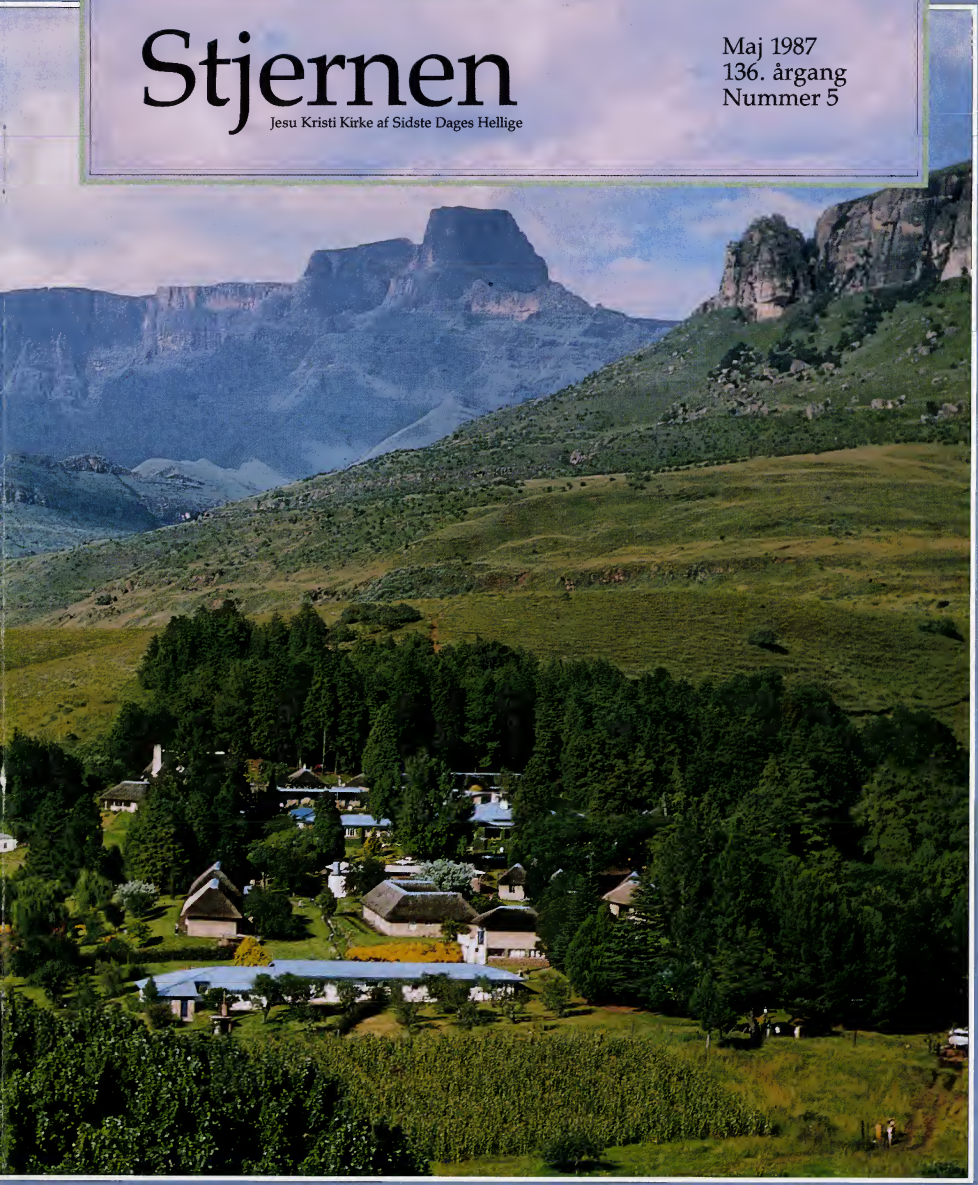

Maj 1987
136. årgang
Nummer 5

Det øverste Præsidentskab:
Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

De tolvs Kvorum:
Marion G. Romney, Howard W. Hunter,
Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton,
L. Tom Perry, David B. Haight,
James E. Faust, Neal A. Maxwel,
Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Joseph. B. Wirthlin

Vejledere:
Hugh W. Pinnock, John H. Groberg,
James M. Paramore, Derek A. Cuthbert

Redaktør: Hugh W. Pinnock

Adm. direktør for kirkens tidsskrifter:
Ronald L. Knighton

International Magazines:
Chefredaktør: Larry A. Hiller
Redaktører: David Mitchell, Jan Pinborough
Børnestjernen: Diane Brinkman
Layout og design: N. Kay Stevenson, Sharri Cook

Kirkens internationale tidsskrift udgives månedligt på dansk, engelsk, finsk, fransk, hollandsk, italiensk, japansk, kinesisk, koreansk, norsk, portugisisk, samoansk, spansk, svensk, tongansk og tysk; kvartalsvis måned på indonesisk, tahitisk og thailandsk; kvartalsvis på islandsk

Stjernen

Redaktør: Jørgen Ljungstrøm,
Medredaktør: Tom A. Jensen

Redaktionens adresse:
Translation Division
Hans Egedes Gade 2, 1.
DK-2200 København N
Telf. 01391366

Distribution:
Nordisk Distributions Center
Smedevangen 9
DK-3540 Lynge
Telf. 02187727

© 1987 by Corporation of the President of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Eftertryk forbudt

Abonnement:
12 numre Dkr. 72,– (inkl. moms og porto)
Betaling over giro 3120988 til
Nordisk Distributions Center,
Smedevangen 9, DK-3540 Lynge.
USA og Canada: $ 10.00
(Surface mail).

Udkommer 12 gange om året

Printed by Friedrichsdorf Printing Centre
Federal Republic of Germany

ISBN 0900-2545

PB MA 0573 DA

Stjernen

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidsskrift med artikler fra *Ensign*, *New Era* og *Friend*.

Indhold

2 Budskab fra Det øverste Præsidentskab: Mød din Goliat, *Præsident Thomas S. Monson*
7 Besøgslærerindebudskab: Hjemkundskab – En mulighed for enhver kvinde
8 Julie Jacobs: Hendes lampe lyser i Holland, *Ruth Harris Swaner*
10 Ældste Boyd K. Packer: Mesterlærerens elev, *Don L. Searle*
16 Spørgsmål og svar
18 De hellige i Sydafrika, *Marjorie E. Woods*
24 Overvejelser angående nadverbønnerne, *John S. Tanner*
29 Abby Ruth, *Debra Huggins Baird*

ISÆR FOR UNGE

33 Tilbage til folden, *Ældste Hartman Rector jun.*
36 Vi beder for dig, *Kirsten Christensen*
38 En ud af 750 millioner: Unge sidste dages hellige i Indien, *Betty Hale*
41 Barnet, drengen, manden som kun få kender, *Ældste Bruce R. McConkie*
45 Kreativitet og sidste dages hellige, *Crawford Gates*

Børnestjernen

2 Martyren Stefanus
4 Sarapen, *Greg Larson*
7 Find bøgerne, *JennaVee Allgrunn*
7 Fra prik til prik: Præsident Ezra Taft Benson, *Howard Boughner*
8 Skjulte billeder, *Mick Reasor*

På omslaget:
Landbrug i en dal i Drakenberg-bjergene i Sydafrika. Med tilladelse af det Sydafrikanske Turistbureau. (Læs om *De hellige i Sydafrika* i dette nummer.)

BUDSKAB FRA DET ØVERSTE PRÆSIDENTSKAB

MØD DIN GOLIAT

Præsident Thomas S. Monson
Andenrådgiver i Det øverste Præsidentskab

Blandt alle de slag der er udkæmpet gennem århundreder i det område af verden, der er kendt som det hellige land, findes der sikkert intet som er mere kendt end det, der fandt sted i Terebintedalen (1 Sam. 17:2) i år 1063 før Kristus. Filisternes frygtede hære havde samlet sig langs bjergene på den ene side, så de kunne marchere direkte ind midt i Judæa og Jordandalen. På den anden side af dalen havde kong Saul opstillet sine tropper til modstand.

Historien fortæller os at modstandsstyrkerne var omtrent lige så mange i antal og krigsdygtighed. Men det var lykkedes filisterne at hemmeligholde deres dyrebare kendskab til at lave nogle formidable krigsvåben af jern. Lyden af hammerslag mod ambolten og røgen, som Saul så hæve sig mod himlen, slog hans krigere med frygt, for selv den mest uerfarne soldat kunne se at krigsvåben af jern overgik deres egne af kobber.

Men som det så ofte skete, når styrkerne stod overfor hinanden, så var der helte som trådte frem og udfordrede nogle fra fjendens hære til en duel. Der havde været mange fortilfælde af sådanne kampe, og mens Samson var dommer skete det mere end én gang at et slag blev afgjort ved nærkamp.

En kæmpe

I denne situation var det dog omvendt for israelitternes vedkommende, for det var en filister der vovede at udfordre alle andre – en kæmpe som de kaldte Goliat fra Gat. I de gamle beretninger fortælles det at Goliat var tre meter høj. Han havde kobberbrynje på (vers 5). I hånden havde han et kobberspyd, der var så tungt at der skulle en stærk mand blot til at løfte det. Hans skjold var det højeste man nogensinde havde set eller hørt om, og hans sværd var frygtindgydende.

Denne kæmpe fra filisternes lejr (se vers 4) stillede sig op og råbte til israelitternes hære: „Hvorfor drager I ud til angreb? Er jeg ikke en filister og I Sauls trælle? Vælg jer en mand og lad ham komme herned til mig!" (1 Sam. 17:8).

Hans udfordring gik ud på at at dersom han blev slået af en israelit, så skulle alle filisterne være israelitternes slaver. Hvis filisterne på den anden side vandt, så skulle israelitterne være filisternes slaver. Goliat råbte: „I dag har jeg hånet Israels slagrækker; kom med en mand, så vi kan kæmpe sammen!" (vers 10)

Han råbte den samme udfordring i fyrre dage, hvor han kun blev mødt af israelitternes frygt og bæven. De „flygtede . . . alle rædselsslagne for ham" (vers 24).

„Din træl vil gå"

Men der var en, som ikke rystede af frygt eller løb

Silhuetter af Preston Heiselt

bort i rædsel. Tværtimod fik han de israelitiske soldater til at rette ryggen, da han stillede dem sit gennemborende spørgsmål som en irettesættelse: „Hvad har jeg nu gjort? . . . Min herre må ikke tabe modet! Din træl vil gå hen og kæmpe med den filister!" (vers 29, 32). Hyrdedrengen David havde talt. Man han talte ikke netop som en hyrdedreng. For profeten Samuel havde lagt sin hånd på hans hoved og salvet ham, og Herrens ånd var kommet over ham.

Saul sagde til David: „Du kan ikke gå hen og kæmpe med den filister; thi du er en ung mand, og han har været kriger fra sin ungdom!" (vers 33). Men David gav ikke op. Han iførte sig Sauls rustning og forberedte sig på at gå imod kæmpen. Da David blev klar over at rustningen ville hindre ham i hans bevægelser, tog han den af. Han tog i stedet sin hyrdestav i hånden, udsøgte sig fem af de glatteste sten i det nærliggende flodleje, og lagde dem i sin hyrdetaske, hvorpå han gik imod filisteren (vers 40).

Vi husker alle Goliats chokerende udbrud: „Er jeg en hund, siden du kommer imod mig med en stav? . . . Kom herhen, så skal jeg give himmelens fugle og markens vilde dyr dit kød" (vers 43–44).

I Herrens navn

Så sagde David: „ 'Du kommer imod mig med sværd og spyd og kastevåben, men jeg kommer imod dig i Hærskarers Herres, Israels slagrækkers Guds, navn, ham, du har hånet.

I dag giver Herren dig i min hånd . . . for at hele jorden kan kende, at der er en Gud i Israel,

og for at hele denne forsamling kan kende, at Herren ikke giver sejr ved sværd eller spyd, thi Herren råder for kampen, og han vil give eder i vor hånd!'

Da filisteren nu satte sig i bevægelse og gik nærmere hen imod David, løb David hurtigt hen imod slagrækken for at møde filisteren.

Og David greb ned i tasken, tog en sten af den, slyngede den ud og ramte filisteren i panden, så stenen trængte ind i hans pande, og han styrtede til jorden.

Således fik David bugt med filisteren med slynge og sten, og han slog filisteren ihjel" (vers 45–50).

Slaget var udkæmpet. Sejren var vundet. David blev en nationalhelt, hans skæbne var beseglet.

Nogle af os husker David som den hyrdedreng Herren kaldte på guddommelig vis gennem profeten Samuel. Andre husker ham som en stor kriger, for står der ikke i beretningen hvordan kvinderne beundrende fulgte ham i hans mange sejrskampe, mens de sang: „Saul slog sine tusinder, men David sine titusinder"? (1 Sam. 18:7). Eller måske betragter vi ham som den inspirerende digter eller som en af Israels største konger. Atter andre husker ham som den der brød Guds bud og tog Batseba fra en anden mand. Han sørgede endog for at hendes mand, Urias, blev dræbt (se 2 Sam. 11). Jeg holder mest af at tænke på David som den retfærdige unge mand der havde mod og tro til at melde sig til en så ulige kamp, mens alle de andre tøvede, for at forløse israelitterne ved at gå imod denne kæmpe – Goliat fra Gat.

Står vi også overfor en Goliat?

Det ville være godt hvis vi ville se os godt for i livet og vurdere vort mod og vor tro. Findes der en Goliat i jeres liv? I mit liv? Står han i vejen for den lykke I ønsker jer? Jeres Goliat kommer måske ikke imod jer med sværd i hånden, men måske fornærmer han jer offentligt, mens alle hører på det, og tvinger jer til at tage en beslutning. Han er måske ikke tre meter høj, men han virker måske lige så formidabel og hans tavse udfordring gør jer måske til skamme.

Et menneskes Goliat kan være slaveri af cigaretter eller måske en ubændig tørst efter alkohol. For andre mennesker kan det være en ustyrlig tunge eller selviskhed, der får dem til at afvise den fattige eller nedbrudte. Misundelse, begær, frygt, dovenskab, tvivl, fejl, stolthed, lyster, egoisme, mismod – det kan hver for sig være en Goliat i vores liv.

Den kæmpe du møder bliver ikke mindre eller får

Den rette kurs for os synes til tider umulig, uopnåelig og håbløs. Men vi er ikke alene om at bekæmpe Goliat'erne i vort liv.

Pligt betyder ikke bare at gøre det vi bør gøre, men at gøre det når vi skal, hvad enten vi bryder os om det eller ej. Vi vil opdage nogle betydningsfulde muligheder for udvikling på de tidspunkter hvor vi har de største vanskeligheder.

Maleri af Jeffrey H. Craven

mindre magt eller styrke, fordi du har et forfængeligt håb og ønske om det eller venter på at det skal ske. Han vil måske snarere få mere magt, efterhånden som han strammer grebet om dig.

Kampen om vore sjæle er ikke mindre vigtig end den kamp David udkæmpede. Fjenden er ikke mindre farlig, den almægtige Guds hjælp er ikke længere væk. Hvilke skridt vil du tage? De samme som David i sin tid? – „for vor sag er retfærdig". Vi er ikke sat her på jorden for at få fiasko eller for at falde som offer for fristerens fælder, men for at få succes. Vores kæmpe, vores Goliat kan besejres.

Udvælg fem glatte sten

David gik ned til flodlejet, hvor han med fuldt overlæg udvalgte sig fem glatte sten, og således må også vi søge vor hjælpekilde – Herren. Hvilke glatte sten vil I bruge til at bekæmpe den Goliat som frarøver jer jeres lykke, ved at forskertse jeres muligheder? Lad mig give jer nogle forslag.

Mod er en nødvendig sten, for at I kan sejre. Når vi ser på livets udfordringer, så er den letteste udvej sjældent den rette. I virkeligheden viser det sig, at den kurs vi bør følge til tider er umulig, uopnåelig og håbløs at komme igennem.

Således så det ud for Laman og Lemuel. Da de betragtede den opgave de fik, om at tage tilbage til Laban og få fat i optegnelserne, i henhold til Guds befaling, så gjorde de vrøvl og sagde at det var et vanskeligt hverv de der havde fået pålagt (se 1 Nephi 3:5). Det var deres manglende mod der fratog dem deres mulighed, som således blev overdraget den modige Nephi, der svarede: „Jeg vil gå og gøre det, som Herren har befalet, thi jeg ved, at Herren ikke giver menneskene nogen befaling uden at han åbner en udvej for dem, så at de kan udføre det, som han har befalet dem" (1 Nephi 3:7). Mod er en nødvendig sten.

Den næste sten er *indsats* – både mental og fysisk indsats.
Derpå må man tage en beslutning om at overvinde en fejl eller svaghed for at kunne gøre det der kræves. „Brug seglen af hele din styrke" (se L&P 4:4) – dette er ikke kun møntet på missionærerne.

Når vi vælger vore sten må vi huske den der hedder *ydmyghed*, for har vi ikke gennem guddommelig åbenbaring fået at vide at når vi er ydmyge så vil Herren, vor Gud, lede os ved hånden og besvare vore bønner? (se L&P 112:10).

Og hvem vil begynde at slås med Goliat uden den sten der hedder *bøn*? – vi ved nemlig at selv om vi anerkender en magt der er højere end os selv, betyder det på ingen måde at vi selv bliver ringere – tværtimod, vi ophøjes derved.

Og endelig må vi ikke glemme den sten der hedder *pligtopfyldenhed*. Pligt er ikke bare noget vi bør gøre, men noget vi gør fordi vi elsker at gøre vores pligt når den skal gøres, om vi bryder os om det eller ej.

Troens slynge

Når vi er udrustet med disse fem glatte sten, som skal sendes afsted ved hjælp af troens slynge, så behøver vi ikke andet til hjælp end en god moral for at være parate til at møde kæmpen Goliat, når som helst, hvor som helst og i hvilken som helst tilstand vi end finder ham.
Modets sten vil fjerne frygten for Goliat. *Anstrengelsernes* sten vil nedlægge den Goliat som hedder ubeslutsomhed og udsættelse. Mens stolthedens, misundel-

sens og den manglende selvrespekts Goliat'er ikke vil kunne klare sig mod *ydmyghedens, bønnens* og *pligtens* stene.

Fremfor alt må vi huske på at vi aldrig er alene, når vi går ud for at kæmpe med Goliat'erne i vort liv. Vi må, som David sagde til israelitterne, altid have denne kendsgerning i tankerne: „Herren råder for kampen, og han vil give (Goliat) i vor hånd" (1 Sam. 17:47).

Men kampen skal udkæmpes. For uden kamp ingen sejr. Således er livets kamp. Vi kommer aldrig til at se vort liv i detaljer foran os. Vi må regne med at der er huller og sving på vejen. Vi kan ikke gøre os håb om at nå vor rejses endemål, hvis vi ikke retter vort blik mod målet. Vi må have en mening med vore beslutninger. Vore største og vigtigste muligheder for at vokse og udvikle os får vi, når vi er i de største vanskeligheder.

„Som et lam til slagterbænken"

Da profeten Joseph Smith sad i Carthage fængslet vidste han med sikkerhed at pøbelhoben stod i begreb med at myrde ham. Men han hentede den fornødne ro i sin store, dybe tro, til at møde sin Goliat – der var døden. „Jeg går som et lam til slagterbænken, men jeg er rolig som en sommermorgen, min samvittighed er uplettet for Gud og alle mennesker" (L&P 135:4).

Getsemane, Golgata, de forfærdeligste lidelser og smerter, langt ud over menneskelig fatteevne, lå foran Mesteren, Jesus, inden han sejrede over graven. Og alligevel forsikrede han os kærligt: „Jeg går bort for at gøre en plads rede for jer . . . for at hvor jeg er, dér skal også I være" (Joh. 14:2–3).

Og hvilken betydning har så disse beretninger? Ja – uden fængsel ingen Joseph og uden pøblehoben ingen martyr. Uden korset ingen Kristus!

Hvis vi har en Goliat i vort liv, eller en kæmpe som hedder noget andet, så behøver vi ikke at „flygte" eller være „rædselsslagne" (se 1 Sam. 17:24), når vi går ud for at bekæmpe ham. Vi må hellere finde sikkerhed og modtage guddommelig hjælp fra ham, om hvem David i sin inspirerede salme skrev: „Herren er min hyrde, mig skal intet fattes; . . . skal jeg end vandre i dødsskyggens dal, jeg frygter ej ondt, thi du er med mig" (Salme 23:1, 4).

Sejren bliver vor. □

IDEER TIL HJEMMELÆRERE

Nogle punkter der kunne fremhæves. Hvis du synes kan du fremlægge disse punkter under dine hjemmelærerbesøg:

1. Davids historie og hans sejr over Goliat handler om en mand der fulgte Gud og anvendte sit mod og sin tro til at klare en meget vanskelig situation.
2. Mange mennesker har i deres liv visse Goliat'er, som står i vejen for deres lykke. Disse Goliat'er kunne for eksempel være problemer med visdomsordet, en skarp tunge, selviskhed, misundelse, grådighed, frygt, dovenskab, tvivl, uvaner, stolthed eller begær.
3. Vi kan sejre over vore personlige Goliat'er hvis vi er modige, anstrenger os, er ydmyge, beder og trofast udfører vore pligter.
4. Vi kan hver især føle os trygge og modtage guddommelig hjælp fra Herren, mens vi kæmper mod vores Goliat'er.

Diskussionshjælp

1. Fortæl hvad du synes om at klare personlige udfordringer og vanskeligheder.
2. Er der skriftsteder eller citater i denne artikel som familien kunne læse og drøfte?
3. Ville samtalen blive bedre hvis du før besøget taler med familiens overhoved? Har du et budskab fra kvorumslederen eller biskoppen?

Illustreret af Lapine Overy

BESØGSLÆRERINDEBUDSKAB

HJEMKUNDSKAB

EN MULIGHED FOR ENHVER KVINDE

Formål:
At understrege at enhver søster skaber et hjem, om hun er gift eller ugift, har børn eller ej.

En kvinde, som måtte flytte ofte på grund af sin mands arbejde, gik en dag og satte nogle forårsløg i sin have. Hendes nabo stillede sig op og så på hende, og så spurgte hun: „Hvorfor sætter du blomsterløg, når du ved at de først kommer med blomster til næste forår?"

„Ja – så er jeg her måske ikke," svarede hun, „men der vil være nogen her. Jeg forsøger altid at efterlade vores huse bare lidt smukkere, fordi jeg var der."

Vi skaber allesammen et hjem, hvad enten vi bor i en hytte, en lejlighed, et skur eller et slot, hvad enten vi er enlige, om vi har børn eller ej. Det er vores udfordring at skabe et jordisk hjem der ligner det himmelske hjem vi forlod for nylig og som vi vil vende tilbage til.

Præsident Spencer W. Kimball skrev: „Himlen er et sted, men det er også en tilstand – det er hjem og familie. Det er forståelse og godhed . . . det er ro, en sund levevis, personlige ofre, ægte gæstfrihed og omsorg for andre. Det er efterlevelsen af Guds bud" (*Faith Precedes the Miracle*, Deseret Book, Salt Lake City 1972, s. 265).

Præsident Ezra Taft Benson har sagt at „en stor ting, som Herren kræver af hver eneste en af os, er at sørge for et hjem, hvor en lykkelig, positiv indflydelse for det gode eksisterer" (Den danske Stjerne, okt. 1981, s. 58).

Et hjem er andet og mere end cement, mursten, træ, ler eller strå. Det er et sted hvor et stykke af himlen er bygget på dens fundament. Det var derfor salmisten skrev: „Dersom Herren ikke bygger huset, er bygmestrenes møje forgæves" (Salme 127:1).

Det vil altid være en udfordring for os at indbyde Herren til at hjælpe os med at bygge et sådant hjem. Det råd der gives i Lære og Pagter, afsnit 88, angående tempelbyggeri, kunne faktisk udvides til også at gælde vore hjem: „Organiser jer, bered alt, hvad der behøves, byg et hus, et bedehus, et fastehus, et troens hus, et lærdommens hus, et herlighedens hus, et ordens hus, ja, et Guds hus" (vers 119). □

FORSLAG TIL BESØGSLÆRERINDER

1. Kan I nævne noget særligt I kunne gøre for at få jeres jordiske hjem til at ligne vort himmelske hjem mere?

2. Benyt rådet i Lære og Pagter 88:119 i arbejdet med jeres hjem. Hvad er I nødt til at gøre bedre for at jeres hjem kan blive „et herlighedens hus, et ordens hus, et Guds hus"?

JULIE JACOBS

HENDES LAMPE LYSER I HOLLAND

Ruth Harris Swaner

Engang gik en ung mand rundt i Londons tågede gader med en lampe med lys i. Han blev standset af en gammel mand som sagde: „Jeg vil betale dig, hvis du vil vise mig vej til mit hotel." Den unge mand hævede sin lampe, tog den gamle mand under armen og fulgte ham til hotellet. Da de kom til hotellet blev den unge mand ikke betalt én, men hele tre gange, for der var endnu to mænd der var gået vild og havde fulgt efter lampen i den tætte tåge.

„Det lys vi udsender vil blive set af folk omkring os, ofte uden at vi ved af det," siger søster Julie Jacobs, mens hun fortæller en af sine yndlingshistorier fra *Ster*, som Stjernen hedder i Holland.

„Jeg er et lykkeligt medlem af Jesu Kristi Kirke af

Fotograferet af Wes Taylor

Sidste Dages Hellige," siger søster Jacobs og smiler over hele hovedet. Den 72-årige søster, som bor i Rijswijk i Holland, har haft megen modgang, men hun har tjent Herren lige siden sin omvendelse for 24 år siden.

Søster Jacobs er født i 1914 i Semarang, Indonesien. Julie havde fem søskende. Hendes far døde da hun var otte år og hendes kinesiske mor, der var blevet udstødt af sin familie fordi hun giftede sig med en hollænder, kunne ikke forsørge sine børn. Derfor blev Julie sat i pleje hos en familie i nogle år, indtil familien kunne genforenes.

Da Julie var færdig med skolen fik hun så megen uddannelse at hun kunne få arbejde som sekretær, indtil hun mødte Rudolf Jacobs, som hun giftede sig med i 1938. Da den anden verdenskrig begyndte blev Rudolf, der var en rutineret pilot, indkaldt, og inden længe havnede han som krigsfange hos japanerne.

Julie, der ventede tvillinger, måtte nu selv forsørge sin lille søn. Hun kæmpede de næste tre år for at forsørge sine børn. Hun strikkede og solgte sine arbejder og hvad som helst andet hun kunne, blot for at skaffe til føden.

Da Rudolf kom hjem fra sit fængselsophold var han meget syg og undervægtig, så familien besluttede sig til at flytte til Holland, hvor der var bedre lægehjælp at få. Julie forlod Indonesien i 1947, uden at ane at hun aldrig mere ville komme tilbage til sit fædreland.

Seks år senere blev Rudolf Jacobs dræbt ved en flyulykke og Julie måtte igen til selv at forsørge familien – fire børn i alderen fem til fjorten år. Hun begyndte at undervise i maskinskrivning og stenografi. I 1960 fik Julie endnu en sorg, idet hendes ældste søn blev dræbt ved en bilulykke.

Da dette skete – „var det som om jeg fik revet mine lemmer af" – og Julies tro led alvorligt under det.

„Jeg vidste ikke hvorfor jeg skulle igennem alt det," siger hun. „Jeg kæmpede hver morgen og aften for at komme på knæ og bede, som jeg plejede. Men jeg kunne ikke bede."

Selv om Julie aldrig havde gået i kirke havde hun en stör tro på Gud, og det var den der hjalp hende igennem det. „Et stykke tid efter var det som om jeg hörte en stemme, der hele tiden sagde: ‚Men Gud er alligevel kærlighed.'"

Hun begyndte atter at bede. „Jeg prøvede at finde frem til en kirke hvor jeg kunne tjene min Fader i Himlen, i taknemmelighed mod ham." En regnvejrsaften i 1962 kom to sidste dages hellige missionærer og ringede på hos familie Jacobs.

Kort tid efter blev en af Julies sønner døbt og derpå hendes søster og mor. Men Julie var endnu ikke overbevist. Aftenen før hendes datter skulle døbes udfordrede en missionær hende til at bede, for at få et vidnesbyrd om evangeliet.

„Jeg lovede ikke missionærerne noget," husker Julie.

„Og da jeg bad min bøn den aften nævnede jeg ikke kirken. Men midt om natten vågnede jeg og fik en uendelig trang til at spørge vor Fader i Himlen om det virkelig var den sande kirke, hvor jeg kunne tjene ham.

Aldrig før har jeg bedt så oprigtigt og så længe. Og aldrig før har jeg i den grad følt Guds kærlighed og styrke, som jeg gjorde den nat. Da min bøn var forbi kunne jeg se solen skinne omkring gardinerne i mit soveværelse. Da jeg kiggede ud i de tidlige morgentimer, følte jeg en lykke og fred, som jeg ikke havde oplevet siden før min søns død," mindes hun og hendes ansigt stråler ved tanken om den morgen for et kvart århundrede siden. Hun blev døbt den selvsamme dag, sammen med sin datter.

De næste enogtyve år arbejdede søster Jacobs i hjælpeforeningen. Fem år som hjælpeforeningspræsidentinde i Haags stav i Holland. „Det var ikke altid nemt, men i de år lærte jeg at knæle ned i bøn ofte for at få den hjælp og inspiration jeg havde brug for."

Tre gange om året har de hollandske medlemmer en tempelsession i London templet. „Vi rejser i reglen om natten, hvor vi må køre i adskillige timer," forklarer søster Jacobs. „Så tager vi båden til England og kører atter tre timer. Vi ankommer gerne til templet klokken 6 om morgenen og bliver der til klokken 18. Når vi rejser tilbage til Holland er jeg træt, men lykkelig for at kunne arbejde i Herrens hus."

„Livet er ikke altid nemt," indrømmer søster Jacobs. „Men belønningen blive i den sidste ende, når vi forlader denne verden, at Gud tager os kærligt i sine arme. Ved tanken om dette får jeg mod til at acceptere hvad der end sker i mit liv." □

ÆLDSTE BOY

Mesterlære

Don L. Searle

Boyd Kenneth Packer er født den 10. september 1924 i Brigham City, og er femte søn og tiende barn i sin familie. Da han var tolv år flyttede hans familie ind i en lejlighed i Packer Automobile Companys bygning. Hans far var en dygtig og flittig mekaniker og kæmpede i mange år for at opbygge sit mekanikerværksted, der senere blev til et motorkompagni.

„Jeg syntes somme tider at vi var fattige, da jeg var barn," skrev ældste Packer i en kort historie om sit liv. „Senere opdagede jeg at det ikke var sandt. Vi havde bare ingen penge. Vi var altid rige på det som betød mest i vort liv."

En af de rigdomme, som den unge Boyd Packer nød, var naturens rigdom. Lige overfor Packers indgangsdør er der en indhegning med levende fugle lige fra påfugle til gyldne fasaner og duer. Indenfor i huset har ældste Packer nogle omhyggeligt udskårne fugle, malet i naturlige farver. Udskæringerne viser ikke alene et vist hensyn til skabningerne, men også ærbødighed for Skaberens kunstværk.

Hvert træsnit har taget ældste Packer omkring et år at lave, i den knappe fritid han har. Ældste Packer nyder også at male og lave skulpturer. Men der har ikke været megen tid til den slags ting de sidste år, for han er altid først og fremmest far. Det virker som om at han lige fra sin ungdom har holdt sig de evige mål for øje.

Fra dreng til mand

Boyd Packer var en ung mand da 2. verdenskrig begyndte. Da han havde taget sin studentereksamen var han en tid med til at opføre et militærhospital i sin hjemby. Han kunne, som så mange andre SDH unge mænd i den generation, ikke udføre en fuldtidsmission på grund af krigen. I foråret 1943 meldte han sig til luftværnet, og blev pilot året efter, et par dage før sin 20-års fødselsdag. Han blev derpå sendt til Stillehavs-

Ældste Boyd K. Packer har været medlem af De tolvs Kvorum siden 1970

Fotografierne er velvilligst udlånt af Busath Photography, Salt Lake City

D K. PACKER

ns elev

området, og udstationeret til Japan hvor han var i næsten et år efter krigens slutning.

Mens ældste Packer var i militæret fik han rigelig tid til at studere skrifterne. Han læste Mormons Bog adskillige gange. I dag omtaler han bogen som „det der har haft størst indflydelse i mit liv". Helt i overensstemmelse med bogens ånd blev han også motiveret til at forkynde fredens evangelium for japanerne. Blandt dem der lærte evangeliet af de amerikanske soldater var også Tatsui Sato og hans hustru, Chio. Da tiden var inde til at de kunne blive døbt, fik Boyd Packer det privilegium at døbe søster Sato. C. Elliot Richards, som nu er læge i Salt Lake City, døbte bror Sato. Bror Satos senere oversættelsesarbejde gjorde det muligt for mange japanere at læse skrifterne og få del i tempelceremonierne på deres eget sprog.

Boyd K. Packer har, som så mange andre i hans generation, været soldat under den anden verdenskrig. Som sådan var han udstationeret i Japan i næsten et år.

En evig livsledsager

Da Boyd Packer kom hjem i 1946 meldte han sig ind på Weber (nu Weber State) College i nærheden af Ogden. Det var her han mødte Donna Edith Smith, som også var fra Brigham City. De blev gift den 27. juli 1947 i Logan templet.

De fik 10 børn: Allan, Kenneth, David, Laurel, Russell, Spencer, Gayle, Kathleen, Lawrence og Eldon.

Bror Packer havde sat sig som mål at blive lærer, og han bestræbte sig på at nå sine drømmes mål. Han tog første del af sin eksamen fra Weber Junior College i 1948 og den næste fra Utah State University i Logan i 1949. I 1953 fik han sin cand. mag. eksamen ved Utah State University og i 1962 sin doktorgrad ved Brigham Young University.

Det kan tage op til et år for ældste Packer at lave de detaljerede træsnit af de fugle han laver i sin sparsomme fritid.

Det var travle år. Udover sine stillinger i den lokale kirke – som lærer, assisterende stavssekretær, og højrådsmedlem, begyndte han i 1949 som seminarlærer. Staten overtog det gamle militærhospital i Brigham City, som han i sin tid var med til at bygge, for at bruge det som skole for indianske elever, og fra 1949 til

Ældste Packer giver sin hustru, Donna, megen af æren for sin succes på grund af hendes styrke som partner.

Boyd og Donna Packer på et familiebillede i begyndelsen af 1950-erne, sammen med tre af deres ti børn: Kenneth til venstre, Allan den ældste og David.

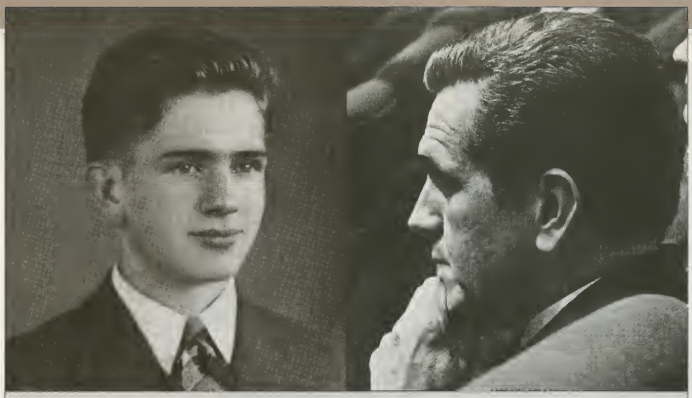

Til venstre: Den 16-årige Boyd Kenneth Packer voksede op i Brigham City, Utah, nogle kilometer nord for Salt Lake City. (Til højre): Ældste Packer ved den generalkonference, hvor han blev opretholdt som medlem af De tolvs Kvorum.

midt i 1955 førte ældste Packer indianernes sag i forbindelse med skolen for kirkens undervisningsprogram. I samme periode virkede han i fire år som byrådsmedlem i Brigham City.

Større ansvarsopgaver

I 1955 blev ældste Boyd Packer udnævnt til assisterende administrator for kirkens seminar- og institutprogrammer. Han sad i denne stilling til oktober 1961, hvor han blev kaldet som assistent til De Tolv.

De første år i ægteskabet var meget travle – med en voksende familie, stigende ansvarsopgaver og stadig under uddannelse. Hvordan bar han sig ad med at klare alt det?

„Det kan forklares med to ord: Min hustru," siger ældste Packer. „Hun er fuldkommen."

Hun smiler da hun hører dette. „Han siger det for at jeg kan forbedre mig," forklarer hun.

Det står imidlertid klart at Donna Packer er en dame der når noget – hun er en dygtig husmor, talentfuld i sit arbejde i kirken og med sine genealogiske undersøgelser. Hun er en dynamisk kvinde og i gang med at skrive en bog om Packers genealogi.

„Hun har en fantastisk motiverende indflydelse," bemærker ældste Packer.

De imødekommer deres børns behov

Med hensyn til børnene er det som om at ældste og søster Packer taler udfra de samme tanker. Ældste Packer siger at det er noget der har udviklet sig, fordi de er modnet sammen gennem deres ægteskab. Hans hustru siger også at de er enige, fordi de har gjort sig umage for at planlægge sammen, i god tid i forvejen, for at kunne imødekomme deres børns behov og hjælpe dem hver især til at udvikle deres talenter og udnytte de uddannelsesmæssige muligheder der passer bedst for dem hver især.

Alle, undtagen to af Packers gifte børn, og tredive af deres syvogtredive børnebørn bor mindre end en times kørsel fra dem. Børnene besøger ofte deres forældre. (De gifte børn forsøger også, på ældste og søster Packers opfordring, ofte at deltage i aktiviteter med deres ægtefællers familie). Det er søster Packer der leder planlægningen af den årlige familiesammenkomst. Hun sætter mottoet, som handler om en eller anden af Packerfamiliens forfædre, den pågældendes erhverv og aktiviteter.

Mens børnene voksede op færdedes de meget omkring deres mor. Hun måtte motivere dem og tale for begge forældrene, når hendes mand var ude i kirkeærinder. Men børnene kunne altid regne med at han støttede hende – og dem.

„Jeg har forsøgt – ærligt forsøgt – at være *sammen med* børnene, når jeg var hjemme hos dem," siger ældste Packer.

Det betød at jeg tilbragte en lille smule tid hver dag med hver enkelt, så vidt det var muligt.

Allan Packer siger at hans far benyttede enhver mulighed til at undervise. Ældste Packers børn går stadig til ham for at få råd.

Mormons Bog har øvet en stor indflydelse på ældste Packers tilværelse.

Førsteprioriteten

„Far er vores patriark," bemærker Allan. „Han er stadig far og det prioriterer han først."

Laurel Packer Dillman siger at hendes far altid har virket meget følsom overfor Åndens tilskyndelser. Da hun var student ved BYU, siger hun „husker jeg at han altid ringede til mig på de dage hvor jeg havde det sværest". Et råd eller et opmuntrende ord hjalp hende igennem.

Kenneth siger: „Jeg forsøger at leve mit liv, styre mit familieliv og opdrage mine børn, så min far ikke behøver at bekymre sig for om jeg mon også efterlever evangeliet."

For et par år siden talte ældste Packer offentligt ved en konference til sine børn og børnebørn om den arv han kunne tænke sig at efterlade dem, og udtrykte håb om at hans tale til dem også ville være en hjælp for andre.

„Vi ønsker, at vore børn og deres børn skal vide, at valget i livet ikke står mellem berømmelse eller ubemærkethed, eller mellem rigdom eller fattigdom. Valget er mellem godt og ondt . . .

Når vi endelig forstår denne lektie, vil vores lykke ikke afgøres af materielle ting. Vi kan meget vel blive lykkelige uden dem – eller succesrige til trods for dem . . .

Vi er nu på vej ind i en usikker fremtid. Men vi er ikke usikre. Børn . . . bær vidnesbyrd, opbyg Zion. Så vil I finde den sikre succes, fuldstændig lykke" (*Den danske Stjerne*, apr. 1981, s. 37, 38).

Ældste Packer har holdt taler over mange forskellige emner. Allan bemærker at hans far gør sit „hjemmearbejde" godt, taler med eksperter og forener sin åndelige indsigt med den kundskab han opnår. „Han bruger masser af timer på sine taler."

Men der er bidrag, som kirkemedlemmer i almindelighed aldrig ser.

En rigtig lærer

„Ældste Packer er en rigtig lærer," siger ældste James E. Faust fra De tolvs Råd. „Selv om alle De Tolv er lærere, så er han en lærer blandt De Tolv." Han giver, som et af de medlemmer i kvorummet med størst anciennitet, instruktioner og træffer beslutninger, med dyb indsigt i deres eventuelle virkninger på kirken og dens medlemmer, forklarer ældste Faust.

Han tilføjer at ældste Packers kærlighed til skrifterne, og den måde han anvender dem i sin lederstilling, har øvet sin indflydelse på ledelsen overalt i kirken.

Ældste Russell M. Nelson fra De tolvs Råd siger, at ældste Packer ofte ransager sin hukommelse for at finde frem til relevante lærdomme i Mormons Bog og anvender dem under samtalerne, når kvorummet overvejer et problem.

Mormons Bog har haft dyb indflydelse på Boyd Packers tilværelse. „Uden Mormons Bog kunne ældste Packer ikke være den profet han er," siger ældste Nelson. „Han er en talentfuld seer."

Ældste Packers undervisning i skrifterne er karakteriseret ved en „dyb forståelse", tilføjer ældste Nelson.

Der er nogle emner som ofte går igen i hans undervisning – blandt andet hvor vigtigt det er at lytte til Åndens røst, livets og frelsens plan, missionering, støtte til Herrens udvalgte ledere og at lydighed er nøglen til lykke. Men én ting står fast – og det er hans kaldelses sikre vidnesbyrd og det privilegium han har at kunne give.

I sin tale til generalkonferencen i april 1977, som han kaldte „Formidleren", gennemgik han Kristi centrale opgave som menneskehedens forløser, og så tilføjede han:

Da Tetondæmningen brød sammen i 1976 besøgte ældste Packer (til venstre) det ulykkesramte område sammen med præsident Spencer W. Kimball (med hatten)

„Jeg har medbragt et stort ønske om at bære vidnesbyrd om Herren, Jesus Kristus. Jeg har længtes efter at fortælle jer i så enkle vendiger, som jeg kan, hvad han gjorde, og hvad han er.

Selvom jeg ved, hvor tomme og fattige ord kan være, ved jeg også, at sådanne følelser ofte bæres af Ånden, uden ord.

Til tider kæmper jeg mod byrderne af utilstrækkelighed. Men ikke desto mindre er der, fordi jeg ved, at han lever, en tilbagevendende følelse af lykke og glæde" (*Den danske Stjerne*, okt. 1977, s. 56). □

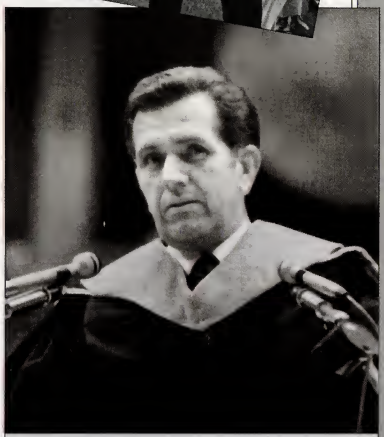

Ældste Packer er berømt for sin undervisning, og han har ofte talt ved forskellige højere læreanstalter. Her taler han på University of Utah.

SPØRGSMÅL OG SVAR

Spørgsmål af almindelig interesse besvaret som vejledning, ikke som en officiel tilkendegivelse af kirkens politik.

Vi ved at vi kom til denne verden for at udvikle os, gøre fremskridt og blive som vor Fader i Himlen. Men hvad med dem der blev mishandlet som børn? Kan de gøre sig håb om at overvinde de problemer, som de fik i deres opvækst?

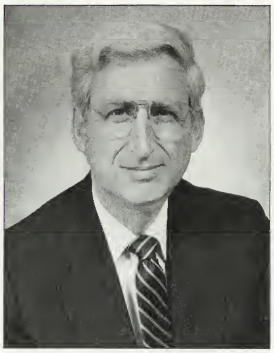

Carlfred Broderick, professor i sociologi ved University of Sourthern California.

Vi har som Guds børn fået den store handlefrihedens gave. Vi kan vælge at hjælpe eller vi kan vælge at gøre fortræd. Desværre er det således, som Herren forklarede Moses, at den ene generations synder ofte går ud over de følgende generationer (se 2 Mos. 20:5). Enhver kan se sandheden i dette, når de betragter de mange familier i vore dages verden. Tilsyneladende går problemfyldte familiers smerte og dysterhed ofte uden afbrydelser videre til børn og børnebørn. De der bliver ofre i den ene generation skaber ofrene i den næste.

På den anden side sagde Herren til profeten Ezekiel:

„Hvor tør I bruge det mundheld i Israels land: ‚Fædre åd sure druer, og børnenes tænder blev ømme.'

Så sandt jeg lever, lyder det fra den Herre Herren: Ingen skal mere bruge dette mundheld i Israel.

Se, alle sjæle er mine; både faderens sjæl og sønnens sjæl er mine; den sjæl, der synder, den skal dø" (Ez. 18:2–4).

I dette skriftsted står der at børnene ikke behøver at gentage deres fædres synder, men at hver generation skal stå til regnskab for deres egne valg.

Mine erfaringer, fra de forskellige kirkestillinger jeg har siddet i og ifølge min profession som familierådgiver, har dog overbevist mig om at Gud griber aktivt ind i visse fordærvede slægter, og sætter tapre ånder ind for at bryde den ødelæggende virkning i sådanne familier. Selv om sådanne børn måske bliver uskyldige ofre for vold, ligegyldighed og udnyttelse, vil de gennem Guds nåde få styrke til at udrense giften i sig, så den ikke går videre til fremtidige generationer. Generationer før dem blev smerteligt ødelagt, men efter dem vil slægten være klar og ren. Deres børn og børnebørn vil kalde dem velsignet.

Ved at lide uskyldigt for at andre ikke skal lide, vil sådanne mennesker til en vis grad blive som „frelsere på Zions bjerg", idet de er med til at frelse en slægt.

Jeg har haft det privilegium at kende mange sådanne mennesker – folk hvis baggrund er forfærdeligt ydmygende. Jeg tænker på en ung pige, som gentagne gange blev seksuelt misbrugt af sin far. Til sidst fik hun mod til at fortælle sin mor det. Moderen blev vred, slog hende og viste hende fra sig.

Disse oplevelser gjorde hende bitter og tvivlrådig. Men til trods for alle disse forhindringer fik hun fred med Gud og fandt en troværdig ægtemand, og de opdrog en retfærdig børneflok. Desuden brugte hun kræfter på at hjælpe andre kvinder med lignende erfaringer til at fjerne giften i deres slægter.

Jeg kommer i tanke om en ung mand, hvis mor døde da han var tolv år og hvis far reagerede med at lukke sin søn inde på hans værelse, mens han selv gav sig til at drikke og underholde sig med kvinder i hjemmet. Når sønnen blev lukket ud, slog hans far ham sanseløst, somme tider så voldsomt at knoglerne brækkede eller

drengen fik hjernerystelse.

Den unge mand var i sin opvækst opfyldt af forvirring, hadede sig selv og var menneskesky, som man kunne forvente det. Men Herren lod ham ikke alene og sørgede for at han fik venner og mulighed for at udvikle sig. I dag er denne mand ved at forberede sig på at blive viet i templet til en god pige, efter en række åndelige helbredelsesmirakler. De har sammen forpligtet sig til at opdrage deres børn i retfærdighed, mildhed og kærlighed.

I en tidligere periode lod Herren en syndflod komme over jorden for at udrydde uværdige slægter. I vor generation tror jeg at han har sendt utallige udvalgte mennesker, for at hjælpe med til at rense slægterne.

På Jeremias' tid sagde Herren omtrent det samme som han senere sagde til Ezekiel:

„I hine dage skal man ikke mere sige: Fædre åd suer druer, og børnenes tænder blev ømme.

Nej, enhver skal dø for sin egen brøde; enhver, der æder sure druer, får selv ømme tænder" (Jer. 31:29–30).

Derpå fortsatte han med at fortælle om denne nye pagtsgeneration: „Jeg giver min lov i deres indre og skriver den på deres hjerter, og jeg vil være deres Gud, og de skal være mit folk" (Jeremias 31:33).

Jeg tror de fleste af os kender en eller flere af sådanne tapre, kæmpende ånder. De er lette at kende og værdsætte i det sidste stadium af deres fremgang. Men somme tider lider de i de første stadier så forfærdeligt under deres sår, at det kræver modenhed at opnå den åndelige følsomhed der skal til for at glemme bitterheden og smerterne og få øje på åndens renhed indvendig. Det er vores pligt og vort privilegium at gøre os til venner med sådanne mennesker, og yde dem al den hjælp og støtte vi kan for at de kan nå deres højeste muligheder.

Andre af os trænger måske selv til lysets budskab. Lad os være trofaste mod vor guddommelige kaldelse, aflægge bitterheden og følge i Frelserens fodspor. □

Det er som om familier, der har problemer, lader deres lidelser og triste tilværelse gå i arv til børn og børnebørn. Men hver eneste generation vil selv blive holdt ansvarlig for deres valg.

Billedet velvilligst stillet til rådighed af South African Tourism Board

Medlemmer af Sandton stuven, i Sydafrika, til en stavskonference.

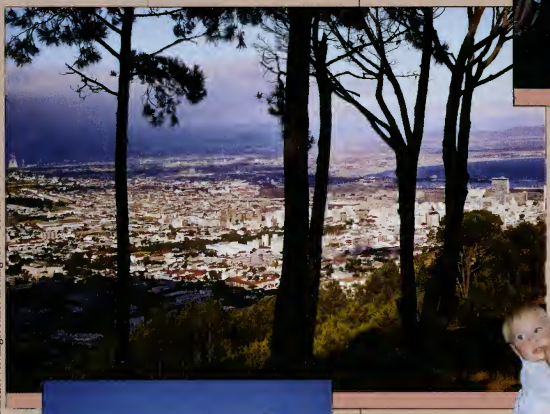

Udsigt over Capetown.

Malcolm og Pauline Bassette med deres børn. De er medlemmer af Capetowns første ward.

Det sydafrikanske tempel i Johannesburg, som blev indviet i august 1985.

Bibliotekar Sylvia J. Milne læser en mikrofilm på Johannesburgs grens genealogiske bibliotek, som blev oprettet i 1976. Søster Milne ledede det første navneuddragningsprogram i Sydafrika. Hun er nu tilsynsførende på kontoret i Johannesburg templet i Sydafrika.

DE HELLIGE I SYDAFRIKA

Marjorie E. Woods

I 1984 påbegyndte Sipho Moses Khomo en fuldtidsmission i London. Der er naturligvis intet usædvanligt i at en ung sidste dages hellig udfører en mission. Men ældste Khomo var den første missionær af sit folk fra Zulu i Sydafrika, der blev kaldet på mission.

Han fuldførte sin mission og er nu tilbage i kwaZulu, det land som blev oprettet af den sydafrikanske regering for omkring 500000 zuluer, hvoraf der bliver stadig flere sidste dages hellige. Ifølge stavspræsident Chappie Winstanley i Durban staven i Sydafrika, er der hver uge hundredevis til stede ved møderne i en gren i kwaMashu fra et større bysamfund i kwaZulu. Han siger at missionærerne, der arbejder blandt zuluerne, har opdaget at der er mange som søger kundskab om Gud.

Ward missionslederen, Malcolm Bowes-Taylor, i Durbans første ward, i Durban stav, mindes sin mission blandt zuluerne, hvis sprog han selv taler. „Vi underviste for det meste i små beskedne hjem ved en lille lampe. Disse lærvillige, mennesker har en enkel og stærk tro, og de er parate til at acceptere evangeliet."

Det kendes på kirkens vækst som helhed at der er kommet stadig flere sidste dages hellige i Zulu indenfor de sidste år. For nylig blev omkring 12000 organiseret i fire stave og to missioner. Geografisk set er de spredt over et område på omkring 2400 kilometer tværs over (fra Durban i Sydafrika, til Windhoek i Namibia) og 2600 kilometer fra nord til syd (fra Hararo i Zimbabwe til Capetown i Sydafrika).

Kirkemedlemmer i Pretoria. Fra venstre: Una Verabuthroo, Paravathy Hira og Bobby Hira.

„Troens forkæmpere"

Når medlemmerne bor så spredt blandt millioner af deres landsmænd i Sydafrika, vil de forholdsvis få hellige, som værdsætter evangeliet, blive motiveret til at være „troens forkæmpere" som Johann P. Brummer, der er stavspræsident i Sandton staven, siger. „Mit altovervejende indtryk af kirken i Sydafrika i dag er at den ændrer menneskers tilværelse, mennesker af hvem de fleste er omvendte."

Men udover de nye medlemmer som kommer ind i kirken, så er der i Sydafrika også mange anden og tredie generations sidste dages hellige familier.

Frank Fourie, som er førsterådgiver i Captown stavens præsidentskab i Sydafrika, hører til en af de få familier som har været medlemmer i over 50 år. Han mindes sin afdøde mors, Johannas omvendelse, og siger: „Min mor havde adskillige spørgsmål om evangeliet, som vores præst ingen forklaring havde på. Hun advarede ham: ‚Hvis jeg finder en kirken som kan besvare disse spørgsmål, så vil jeg tilslutte mig den!"

I 1934 kom sidste dages hellige missionærer og ringede på vores dør. De blev inviteret indenfor og kunne besvare ethvert spørgsmål. Min mor og vi børn blev døbt i Old Hall ved Mowbray, som nu er revet ned. Da hun kiggede op på et billede af Salt Lake templet på væggen, svor hun at hun ville tage dertil en dag. Det var under depressionen, så hendes drøm var helt urealistisk, men den gik i opfyldelse i hendes sidste år.

Johanna var primarypræsidentinde i mange år. „Jeg har endnu en kopi af *Cumorah's Southern Messenger* (udgivet af en sidste dages hellig før i tiden), med en beskrivelse af hendes 80-års fødselsdagsselskab, mens hun endnu virkede som primarypræsidentinde," siger præsident Fourie.

Familien Barbara og Bill Wrench fejrer en fødselsdag – de er medlemmer af kirken.

Landbrug i en dal ved Drakensberg bjergkæden i nærheden af Sydafrikas sydøstkyst. (Fotografiet venligst udlånt af Sydafrikas turistbureau).

Sandtons stavscenter i Sydafrika.

Familien Eliäs, kirkemedlemmer i Bloemfontein.

En blanding af hedninge

Edwina Swartzberg tilhører en anden trofast familie. Hun er førsterådgiver i Sandtons stavs hjælpeforeningspræsidentskab i Sydafrika, og er tredie generations sidste dages hellig. Hun fortalte sin fremtidige mand, Isak, som er opdraget i et ortodoks jødisk hjem, om kirkens templer, og det var medvirkende til hans omvendelse. Han havde spekuleret på hvorfor der mon ikke længere var templer på jorden, når Herren i skrifterne altid taler til sit folk i templer. Han havde også bemærket profetierne om Kristus i Det gamle Testamente – især Salme 22, hvorpå tingene faldt på plads for ham. Ægteparret blev senere beseglet til hinanden i Salt Lake templet. De bor i Pretoria hvor bror Swartzberg er kirkens sagfører og områdeleder for kirkens offentlige PR-program.

Familien Swartzberg er kun udtryk for to af de mange etniske traditioner som sydafrikanerne kan gøre krav på. De hvide udgør mindre end 20 procent af befolkningen. De sorte, som tilhører mange forskellige etniske racer, udgør 70 procent. Der er også forskellige grupper, som blot betegnes „farvede" – af blandet race – og „asiatere", stort set efterkommere af mennesker som blev bragt hertil fra Indien for at arbejde på sukkerrørsplantagerne i Natal for lidt over hundrede år siden. De sidste dages hellige missionærer har succes blandt disse grupper. Desuden er der mange jøder, grækere og portugisere, mens malajerne, som er en grupper for sig, er muslimer.

De gamle sociale mønstre og holdninger, som stammer fra næsten tre et halvt århundrede tilbage, er nu ved at ændre sig. Stavspræsidenten, Johann Brummer, fra Sandton staven, siger: „Kulturerne er ved at undergå en forandring, og drastiske ændringer sker hurtigt. Det er svært at følge med i det tempo og det bevirker at der sker noget af et kulturchok."

Fred og god vilje

Men til trods for disse vanskeligheder siger han: „Kirken fremmer simpelthen begreber som fred og god vilje blandt dens medlemmer – både sorte og hvide." Bror Swartzberg bemærker: „De tidligere barrierer smuldrer bort."

„Da præstedømmet blev tilbudt alle værdige mænd, lovede det store udsigter for missioneringen blandt de sorte," siger Louis P. Hefer, som er regionalrepræsentant og tempeloptegner i Johannesburg regionen i Sydafrika. De sorte mødes i reglen for sig selv. Soweto grenen administreres udelukkende af sorte, og der er tre andre sorte menigheder i de lokale kommuner som endnu midlertidig bliver tilset af hvide, mens det er de sorte der står som ledere. Der er også grene med sorte og indere i Durban, foruden adskillige små enheder i Ciskei.

„Vi er en slags pionerer i Soweto grenen," siger James van Zyl fra Johannesburg. Han og hans hustru, Maureen har udført en mission sammen. „Det var noget af det mest værdifulde vi har oplevet i de fireogtyve år vi har været medlemmer af kirken. Den første der blev døbt var Sipho Khomo, som havde dannet sin egen Mormons Bog gruppe, som han fortalte om principperne i bogen. De ventede blot på at kunne blive døbt og få præstedømmet."

Hjælpeforeningspræsidentinden for Soweto grenen, Julia Mavimbela, som taler syv sprog flydende, følges med missionærerne og oversætter lektierne. Hun lever for mennesker og hvor som helst hun ser der er et behov, så udfylder hun det – hun skaffer for eksempel træer, og planter dem omkring skoler, hvor der er brug for skygge, samt på legepladser og offentlige steder.

Som tidligere skoleinspektør med særlig uddannelse som børnehavelærerinde, ejer denne bedstemor en

restaurant, et bageri, et slagteri og en urteforretning. Hun vidner ydmygt: „Jeg er ikke i tvivl om at Herren beredte mig på at modtage hans evangelium, og jeg har ikke ord for den glæde jeg føler ved det. Jeg har et meget stærkt vidnesbyrd om evangeliet, om at kirken er sand og at den lærer folk at være lykkelige." Som enke benyttede hun chancen for at blive beseglet til sin mand i Johannesburg templet, efter dets indvielse.

Søster Mavimbela arbejder i bestyrelsen for „Kvinder for fred", en organisation på tværs af alle racer, foruden at hun er medlem eller grundlægger af mange andre kvindeforeninger. „Somme tider er jeg nervøs når jeg banker på en dør, men så siger jeg til mig selv at Herren har ført mig til netop det hus og derfor vil han også beskytte mig."

Hjælper til et større vidnesbyrd

Evangeliets principper er de sydafrikanske hellige familiers midtpunkt. Barbara og Wilfred (Bill) Wrench fra Sandtons første ward, har været medlemmer i 35 år, og de siger at de nu begynder at forstå „den glæde vor himmelske Fader føler når vi ser vore børn og børnebørn deltage i kirkens aktiviteter. Deres vidnesbyrd hjælper vores til at vokse". Deres sønner Ian og Michael er henholdsvis første- og andenrådgiver i Sandtons stavspræsidentskab i Sydafrika.

I Sydafrika fungerer alle kirkens hjælpeorganisationsprogrammer og der er mange som deltager i dem. Donald E. Harper, som er områdeleder for kirkens uddannelsessystem, siger: „Der er nu 70 procent af vore unge mennesker som deltager i seminar- og institutprogrammerne, som påbegyndtes i 1974. De unge går virkelig ind for det, de står op klokken 5 om morgenen og bliver undervist mellem klokken 6 og 7 om morgenen, derefter går de i skole, som begynder klokken 8 – fem dage om ugen. Vi har også aftenklasser."

De første missionærer

For mere end 130 år siden forudsagde den første missionspræsident, Jesse Haven, at evangeliets budskab ville få fremgang i Sydafrika. Han organiserede kirken i Kap det Gode Håb sammen med sine kammerater, William Holmes Walker og Leonard I. Smith, og indviede landet til missionærarbejdet. Han stod på bjergskråningen ved Lion's Head, hvor der er udsigt over hele Capetown, den 23. maj 1853, og sagde: „Mange af de ærlige af hjertet vil fryde sig over det evige evangelium."

Hans ord er blevet til virkelighed i de forløbne år, trods vanskelige forhold og modstand, som har bevirket at arbejdet er gået langsomt i tidligere tider. Der forblev kun få sidste dages hellige i det sydlige Afrika, fordi medlemmerne emigrerede til mere kirkeorienterede samfund i det meste af et århundrede. Men de trofaste opretholdt evangeliets lærdomme, selv under vanskelige tider, som f.eks. da missionærene blev kaldt hjem under grænsekrigen og den sydafrikanske krig (1856–61, 1865–1904), og under begge verdenskrigene.

„Vi har ofte følt os afskåret fra kirkens hovedsæde på grund af afstanden, og vi har glædet os inderligt til at få besøg af dets repræsentanter," siger Debbie Vial, som har kulturlektien i Penetown wards hjælpeforening, i Durbans sydlige stav i Afrika.

Ja, Durban ligger faktisk lige så langt væk fra Salt Lake City, som noget sted på jorden, hvor kirken er organiseret.

Lige fra præsident Haven ankom til Sydafrika, som den første missionspræsident, er der gået hele hundrede år før der i 1954 atter kom en generalautoritet til Sydafrika. Det var præsident David O. McKay. Efter ham fulgte andre ledere og det var: Ældste Ezra Taft Benson i 1972, da han var medlem af De tolv apostles Kvorum, og præsident Spencer W. Kimball i 1973, da han var præsident for det samme kvorum. Præsident Kimball genindviede landet, mens han var i Johannesbrug, som på det tidspunkt var blevet kirkens hovedsæde i Sydafrika.

En styrkelse af kirken

Disse besøg var en opmuntring for medlemmerne og med til at sætte skub i kirkens vækst, og det resulterede i den første sydafrikanske områdekonference i Johannesburg i 1978. Dengang var præsident Kimball kirkens præsident og han var sammen med adskillige

andre kirkeledere. Det var første gang at mere end én generalautoritet havde stået på Sydafrikas jord samtidig. Familierne over hele landet havde i måneder set hen til at skulle foretage deres pilgrimsrejse til dette særlige møde.

„Efterhånden som kirken vokser," siger bror Hefer, „har vi oplevet at der er kaldet missionærer blandt vore egne i stort antal, og de hjemvendte missionærer arbejder nu i stavs- og hjælpeforeningspræsidentskaber, som biskopper og rådgivere, og det er en styrke for hele kirken."

En særlig milepæl for de hellige var august 1985, hvor det sydafrikanske tempel i Johannesburg blev indviet. Det er for mange hellige blevet en del af deres liv – de går regelmæssigt i templet og tager deres forpligtelser meget alvorligt. Andre lærer mere om templets værdi ved at være tempeltjenere.

Søster Sylvia J. Milne, som blev omvendt til kirken for niogtyve år siden, arbejder nu på templets kontor, og hun fortæller om hvilke følelser der besjæler mange af dem hun arbejder sammen med: „Det er et stort privilegium at kunne tjene i Herrens hus. Man føler tydeligt en kærlig og hjælpsom kammeratskabsånd mellem dem der arbejder for de døde."

Nu hvor sydafrikanerne har et nyt tempel iblandt sig, har de et håndgribeligt vidnesbyrd om Herrens kærlighed til dem, og de ser fremtiden i møde med ro i hjertet, idet de mindes Jesse Havens ord, da han vurderede sin mission inden han forlod Sydafrika i december 1855: „Jeg synes at Herren har velsignet os. Fundamentet er lagt til et godt stykke arbejde i dette land og sæden er sået." Den har nu sine dybe rødder, træet er voksent og bærer herlig frugt. □

Majorie E. Woods er free-lance skribent og stavens biblioteksassistent for grenens genealogiske bibliotek i Johannesburg. Hun er medlem af Sandtons første ward i Sandtons søndre stav i Sydafrika.

EN VERDENSDEL

Sydafrika har en følelse af storhed og majestæt over sig. Det indiske Hav og Atlanterhavet mødes ved dets sydspids, mens det frugtbare højland ligger midt inde i landet, hvorfra man øjner en endeløs horisont til alle sider. I gazellernes Kalahari nationalpark mod nordvest eller i Krügers nationalpark mod nordøst har vi de vilde dyr som Afrika er så berømt for. Det historiske Capetown er nationens moderby og landets hovedstad, mens det pulserende Johannesburg, „guldbyen", står som en af verdens største byer.

Sydafrika er en verdensdel med rødder dybt grundet i de sortes historie, men nationen fik sine påvirkninger fra Europa allerede i det femtende århundrede. I 1488 gik den portugisiske søfarer, Bartholomew Diaz, i land ved Mossel bugten, omkring 400 kilometer øst for vore dages Capetown. To hundrede år senere oprettede det hollandske østasiatiske kompagni en handelsstation for sin flåde. Derpå fulgte en bølge af nybyggere, hovedsagelig fra Frankrig, Tyskland og Storbritannien, og de gjorde deres til at kolonisere landet.

Det hollandske østasiatiske kompagnis forretninger fik mange hollændere til Sydafrika. Deres efterkommere udgør, sammen med efterkommerne af de tyske og franske immigranter, hovedparten af vore dages sydafrikanere, som taler deres eget sprog – afrikaan. De udgør 60 procent af Sydafrikas hvide befolkning. De andre 40 procent er hovedsageligt efterkommer af engelsktalende folk, som emigrerede fra Storbritannien før og under den periode hvor briterne overtog magten efter hollænderne, foruden imigranter som senere er kommet til. □

OVERVEJELSE
NADVERB

John S. Tanner

Nogle af de skriftsteder, som kirkens medlemmer kender bedst, må være dem der står i Moroni 4:3, 5:2 og L&P 20:77, 79 – de vers hvor nadverbønnerne står. Uanset hvilket andet vi læser i skrifterne i ugens løb, så kan vi være sikre på at høre de nævnte skriftsteder hver søndag. Før kirken indførte den samlede mødeplan, hørte vi dem oven i købet to gange hver søndag – til søndagsskolens forprogram og til nadvermødet. Jeg har regnet ud at jeg må have hørt dem mere end 3.300 gange.

Nadverbønnerne hører til de få bønner, hvortil Herren har åbenbaret den nøjagtige ordlyd. Han ønsker åbenbart at hans folk virkelig tænker regelmæssigt over disse hellige ord. Alligevel hører vi dem ofte uden at lytte rigtigt efter den egentlige mening med ordene.

Kommentarer omkring nadverbønnerne

Jeg har fået et rigt udbytte af at gennemgå bønnerne, sætning for sætning, overveje betydningen af hver enkelt linie og koncentrere mig om de vigtigste ord. Mine overvejelser kunne måske også hjælpe dig i din nadverandagt, således som de har hjulpet mig.

1. *„O Gud, du evige Fader"*

Således begynder begge bønnerne. I begge bønner nævnes Gud to gange, hver gang for at minde os om at han er Fader i al evighed. Når jeg tænker på Frelserens storslåede personlige offer, glemmer jeg ofte den kendsgerning at Gud, der er Faderen, led lige så intenst ved forsoningsofferet. Ældste Melvin J. Ballard har beskrevet hvilke lidelser en guddommelig Fader måtte igennem, ved at se sin Søn lide, uden at ville forhindre at han fik denne oplevelse:

„Gud hørte sin Søns indtrængende bøn, da han led så grusomt af sorg og pine i haven, mens han blødte fra hver en pore og råbte: ‚Fader, om du vil, så tage denne kalk fra mig!' (Lukas 22:42).

Jeg vil gerne spørge jer – fædre og mødre – om I kunne udholde at høre jeres børn råbe af fortvivlelse i denne verden, uden at komme dem til hjælp? . . .

Jeg synes at jeg kan se vores kære Fader bag sløret stå, ligesom en mor der siger farvel til sit døende barn og er ført ud af værelset for ikke at se på den sidste dødskamp, lige til selv han ikke kunne udholde det længere, og hvordan han bøjede sit hoved og hans store hjerte næsten bristede af kærlighed til sin Søn, mens han skjulte sig i en del af sit univers. Oh – jeg takker og priser ham fordi han ikke svigtede os, i det øjeblik hvor han kunne have reddet sin Søn og hvor han ikke kun havde kærligheden til sin Søn i tankerne, men han elskede også os" (*Melvin J. Ballard, Crusader for Righteousness*, s. 136–37. Bookcraft, Salt Lake City, 1966).

Derfor er det er passende at vi i nadverbønnerne bliver mindet om at Gud også er fader og at hans offer

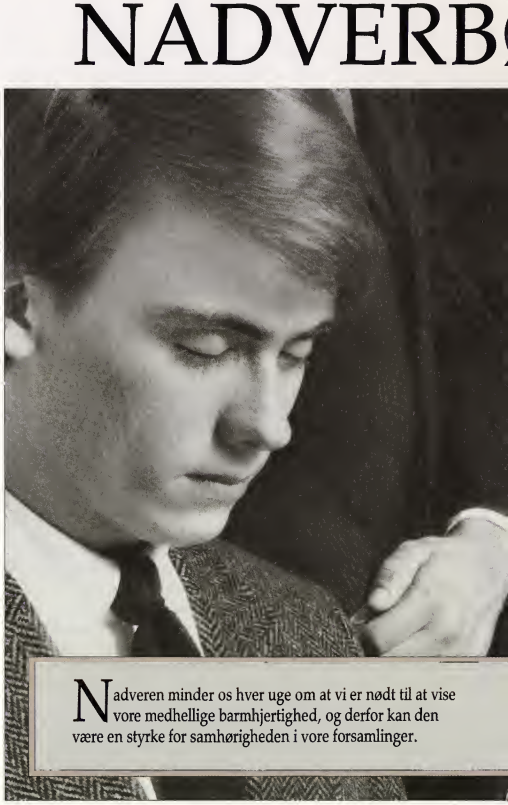

Nadveren minder os hver uge om at vi er nødt til at vise vore medhellige barmhjertighed, og derfor kan den være en styrke for samhørigheden i vore forsamlinger.

BØRNESTJERNEN
Maj 1987

ISBN 0107-2145

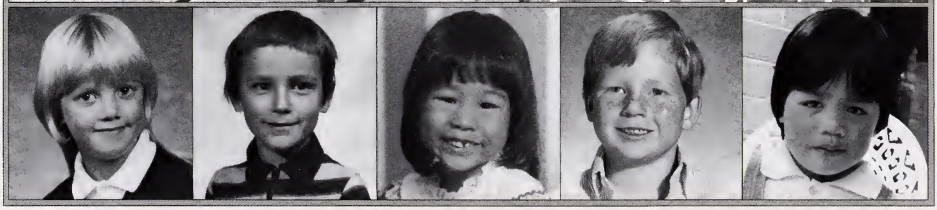

MARTYREN STEFANUS

Efter Jesu opstandelse fortsatte apostlene med at undervise folk i evangeliet, og mange troede og blev døbt. Selv nogle af de jødiske ledere, som ikke havde troet på Jesus, mens han levede, tilsluttede sig hans kirke, og blev kaldt kristne.

Apostlene havde så travlt med at missionere, at de ikke kunne gøre alt det der var nødvendigt for at lede og styre kirken. Derfor udnævnte de 7 gode mænd til at tage sig af de fattige og enkerne. En af disse 7 mænd hed Stefanus. Han følte sin kaldelse som noget ganske særligt. Hans pligter var lig dem, som de aronske præstedømmebærere har. Stefanus forkyndte også evangeliet, udførte mirakler, og gjorde mange forunderlige ting ved hjælp af præstedømmets kraft.

Der var uheldigvis mange mennesker som var vrede på Stefanus fordi han forkyndte evangeliet. De troede ikke på at Jesus var Frelseren, og beskyldte Stefanus for gudsbespottelse. Nogle af disse mennesker, som ikke troede, bragte Stefanus for Synedriet, en domstol bestående af jødiske ledere. Der afholdt man et forhør der både var ulovligt og uretfærdigt, og nogle af vidnerne løj om Stefanus, i håb om at bringe ham i vanskeligheder. Men selv om Stefanus blev udsat for falske beskyldninger, forblev han stærk og trofast i evangeliet, og var parat til at tilgive. Han vidste at Gud var med ham.

Under forhøret begyndte Stefanus' ansigt at lyse. Han lignede en engel, for Guds kraft var over ham. Stefanus forsøgte ikke at forsvare sig overfor det øverste råd, men fortalte i stedet folk at de ikke adlød Guds bud og befalinger.

Folk blev rasende. De hadede Stefanus fordi han fortalte dem sandheden. De opførte sig som vilde dyr, og ville angribe Stefanus. Men Stefanus, som var fyldt af Helligånden, kiggede op mod himlen og udbrød glad: „Se, jeg skuer Himlene åbne og Menneskesønnen stående ved Guds højre hånd."

De ugudelige mennesker kunne naturligvis ikke se dette strålende syn, så de troede ikke på Stefanus. I deres forfærdelige vrede smed de Stefanus ind mod bymuren. Så lagde de deres frakker for fødderne af en ung jødisk leder, der hed Saulus, og samlede sten op for at kaste dem mod Stefanus.

Stenene sårede og knuste Stefanus' legeme, og det gjorde meget ondt. Stefanus vidste at han skulle dø. Men han var ikke bange, for han vidste han ville være sammen med Jesus igen. Stefanus bad modigt: „Herre, Jesus, tag imod min ånd!"

Stefanus var ikke vred på sine mordere, han råbte ydmygt: „Herre, tilregn dem ikke denne synd!" Og så døde han.

(Denne historie findes i Apostlenes Gerninger 6, 7:51-60; 8:1-2) □

SARAPEN

Greg Larson

Han skal vende fædrenes hjerte til sønnerne og sønnernes til fædrene (Malakias 4:6)

Farl"

Den spinkle, skælvende stemme blev efterfulgt af en snøftende hulken i det tavse mørke.

„Fa-arl"

Denne gang lød kaldet højere og mere ængsteligt.

Rappe fodtrin forkyndte at nogen skyndte sig gennem gangen. Og derpå klik lå værelset badet i lys. Stevens far stod i døråbningen. „Steven, hvad er der galt. Har du onde drømme?"

Steven nikkede.

Hans far satte sig på sengekanten og strøg drengen gennem håret, mens han forsigtigt tørrede hans tårer bort.

„Har du det godt nok nu, min dreng?"

„Jeg drømte" – Steven prøvede på at holde op med at snøfte for at få vejret igen – „at du og mor" – han snøftede – „var gået og at – jeg aldrig ville se jer igen!" Steven kiggede op i sin fars brune øjne. „Jeg var helt alene."

Faderen slog sine stærke arme omkring Steven og gav ham et kærligt knus. „Ved du hvad Steven. Der var engang en anden lille dreng, som lignede dig meget. Han var også engang bange for at være helt alene. Vil du gerne høre om ham?"

Steven nikkede.

Carlos var omtrent på din størrelse, da hans forældre sendte ham til Mexico, hvor han skulle bo hos sin bedstemor. Carlos familie skulle flytte til et andet sted i Colorado, og Calos far sagde at så snart han havde fundet et nyt hus, de kunne flytte ind i, så ville de sende bud efter ham.

Carlos onkel Pablo, kørte Carlos til Mexico. De kørte ad varme, støvede veje, gennem ørkener og over bjerge. Til sidst nåede de en lille landsby, der lå ved bjergene. Carlos onkel smilede og sagde: „Nu er vi her."

Idet han kørte op foran et lillebitte hvidt lerhus fløj hønsene til alle sider, de baskede med vingerne og skreg ad bilen og dens passagerer.

Så kom en gammel dame ud af huset. Hendes hud var brun og hendes hår hvidt. Carlos onkel slog sine arme om hende og kyssede hende på kinden.

„Carlos," sagde hans onkel, „kan du huske din bedstemor?"

„*Bienvenido* (velkommen) Carlos," sagde damen og smilede til ham.

Men Carlos blev bare stående. Han havde ikke besøgt sin bedstemor siden han var en lille baby, og han kunne overhovedet ikke huske hende. Til sidst kiggede han op på sin onkel. „Onkel Pablo, jeg vil ikke være her!" hviskede han, selv om han vidste at hans bedstemor ikke forstod engelsk.

„Hør her, Carlos, kan du huske at vi blev enige om

at du skulle gøre et forsøg. Det er jo kun for en kort tid," sagde onkel Pablo. „Lad os nu se om du er stor nok til at bære det her ind i huset." Pablo tog den gamle, slidte kuffert ud af bilen og gav den til Carlos.

Carlos smed kufferten lige indenfor døren. Så gik han gennem de to værelser i huset. Han synes at træmøblerne så underlige ud, og at billederne var mærkelige med de perler der hang ned fra dem på væggen. I midten af det største værelse stod en høj maskine af træ med rækker af tråde, som løb frem og tilbage. Rundt omkring på gulvet stod flere baller garn i forskellige farver.

Carlos gik om til bagdøren og ind i køkkenskuret, hvor de sorte gryder og pander hang på væggen, og brændet lå i en bunke i hjørnet. Han så at hans onkel og bedstemor stadig talte med hinanden, og han besluttede sig til på en eller anden måde at få sin onkel til at tage ham med tilbage til Colorado.

Carlos gik om i baghaven på den anden side huset. Herfra kunne han se nogle drenge løbe ude på gaden og lege, han gik nærmere for at iagttage dem. Pludselig kom en hund løbende og begyndte at gø ad ham. Drengene standsede i deres leg og en af dem kaldte på hunden. De råbte allesammen på Carlos og bød ham velkommen, men han kunne ikke forstå dem. De kaldte igen, og da han stadig ikke svarede, begyndte de at le.

Carlos vendte omkring og løb bort fra dem. *Det kan ikke nytte noget, for jeg forstår ikke spansk!* tænkte han.

Carlos løb afsted gennem hele landsbyen og han standsede ikke før han var nået op på en lille høj. Oppe fra højen kunne han se sin bedstemors hus. „Nej! Nej!" stønnede han, „onkel Pablos bil er væk!"

Den nedgående sol havde farvet skyerne i det fjerne røde, orange og lyserøde, før Carlos nåede hjem til sin bedstemor igen. Hun havde travlt med at lave middagsmad i køkkenskuret. Da hun kiggede op og fik øje på Carlos, satte hun den skål, hun stod med i hånden, og greb ham om skuldrene. „Carlos!" råbte hun, og fortsatte på spansk. Carlos forstod ikke et ord, men han forstod at hun havde været bekymret for ham og at han ikke måtte gå mere, uden at fortælle hende hvor han gik hen. *Voksne siger allesammen det samme på ethvert sprog,* blev Carlos enig med sig selv om.

Under middagen forsøgte bedstemor at lære Carlos nogle spanske ord – bord, tallerken, gaffel, brød, bønner, ris, saftevand. Carlos spiste kun meget lidt af sin mad. Når hans mor lavede mexicansk mad, var det altid en fryd, men lige nu ønskede han sig allermest en hamburger med ketschup og sennep og agurker. Efter middagen arbejdede bedstemor ved sin væv i det svage petroleumslys. Hun vævede stof af de kulørte garner. Hun sang blidt mens hun arbejdede, og hun så op hver andet øjeblik og smilede til Carlos. Carlos sad på gulvet og så på sin bedstemor. Han ville ønske at hun havde et fjernsyn.

Carlos fik lov til at sove i den eneste seng bedstemor havde i huset. Hun dækkede ham til med et lagen, satte et moskitonet over og puttede kanterne godt ned under madrassen. „*Buenas noches* (godnat) Carlos." Så gik hun ind i det andet værelse og slukkede lampen.

Mørket trak sig sammen omkring Carlos. Græshopperne kvidrede i nærheden. Han vendte sig en omgang og kiggede ud ad vinduet, hvor han kunne se en lysende stjerne. Han spekulerede på om den mon også skinnede ned på hans forældre. Han havde hele dagen forsøgt ikke at græde, men nu kunne han ikke holde tårerne tilbage. Han kunne slet ikke styre sin gråd længere.

Bedstemoderen tændte petroleumslampen igen og kom ind i værelset. Hun løftede moskitonettet, satte sig på sengen ved siden af Carlos og trak ham ind til sig. „Carlos, Carlos." Hun lagde sin bløde kind mod hans pande og vuggede ham mildt frem og tilbage, mens hun nynnede blidt.

„Jeg vil hjem til min far . . . og min mor," snøftede Carlos. Bedstemoderen rejste sig op, tog ham ved hånden og førte ham ind til en trækiste som stod i det andet værelse. Hun tog noget stof i strålende farver og nogle spraglede kjoler op af kisten og lagde det til side. Så tog hun noget der lignede et lille, vævet tæppe med brede striber i grønt, rødt, hvidt og orange op af kisten. Det ene hjørne var brændt en lille smule. Hun holdt det hen imod Carlos, for at han skulle tage det. „*Sarape*," sagde hun.

Derpå tog den gamle dame noget op, som var indpakket i hvidt blondestof. Hun tog blondestoffet af, så man kunne se at det var en bog. Carlos smilede, hun lukkede bogen op så han kunne kigge i den. Der var sort-hvide billeder på hver eneste side. Hun bladede langsomt i bogen, smilede da hun så nogle billeder af et brudepar og nogle små børn. Hun pegede på et billede af en lille dreng og sagde: „*Tu papi* (din far)"

Carlos så nærmere på billedet. Det lignede ham selv. Det var hans far, der stod med denne *sarape* over skulderen. Der var også et billede af en smuk ung pige, som lagde armen om ham. Carlos lod sine fingre løbe henover det grove stof, som *sarapen* var lavet af. Hans fars fingre havde sikkert også følt på dette stof, netop som han gjorde nu, da han var på samme størrelse som Carlos var nu.

Carlos så fra billedet op på sin bedstemor. Hendes hvide hår var redt stramt tilbage – lige som han så det på billedet – men dengang var det bare sort. *Hun er stadig smuk*, tænkte Carlos. Da Carlos kiggede op på sin bedstemor, smilede hun men der løb også en tårer ned af hendes kinder. Pludselig forstod Carlos at hun elskede hans far meget højt og at hun længtes lige så meget efter ham som Carlos.

„Bedstemor," sagde Carlos lige så stille og slog sine arme om hende. De fik begge to tårer i øjnene, men denne gang var det glædestårer. Da Carlos bedstemor atter havde puttet ham i seng, lagde hun *sarapen* hen over sengens fodende. „Tak, bedstemor," sagde Carlos og smilede op til hende. „Det skal nok gå godt altsammen, det kan jeg se."

Bedstemoderen smilede til Carlos, og så bøjede hun sig ned og kyssede ham ømt godnat. „*Te quiero mucho* (jeg holder så meget af dig), Carlos."

Steven puttede sig godt ned under tæpperne.

Hans far børstede Stevens hår til side, så det ikke kom ned i øjnene, og så forlod han værelset. Det varede kun et øjeblik, så vendte han tilbage med den strålende *sarape*, som var brændt en lille smule i det ene hjørne. Han bredte *sarapen* ud over Steven. „Te quiero mucho, Steven." □

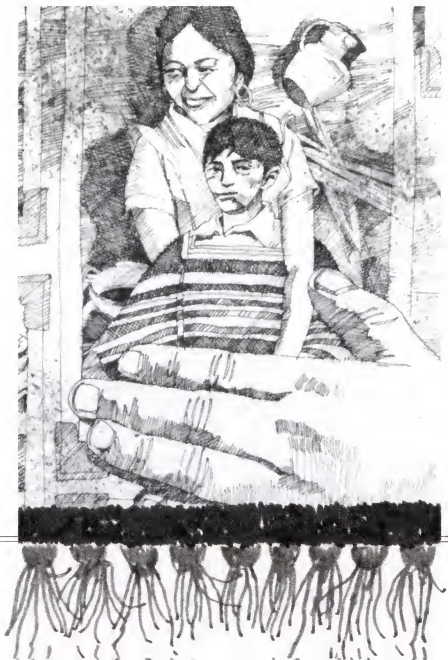

Illustreret af Richard Brown

FIND BØGERNE

JennaVee Allgrunn

DET GAMLE TESTAMENTE

Ordsp. Bog	1 Mosebog	Esajas
Joh. Ev.	Malakias	1 Nephi
Ezras Bog	Judas Brev	Ruths Bog
2 Sam.	Jakobs Bog	Ezekiel
Jakobs Brev	Daniels Bog	Habakkuk

DET NYE TESTAMENTE

Titus	Amos	3 Joh. Br.
Mattæus	Joh. Åb.	Mosiah
1 Mosebog	Jonas' Bog	Helaman
Markus	1 Timoteus	Galaterne
Lukas	Hebræerbr.	Alma

MORMONS BOG

Helaman	Mattæus	Jakobs Brev
Markus	Omni	Mormon
Jakobs Bog	Romerne	3 Nephi
Ether	Amos	Mosiah

Sæt en ring om de bøger som findes i Mormons Bog, Det nye Testamente og Det gamle Testamente.

Svar:

Mormons Bog: Helaman, Omni, Mormon, Jakobs bog, 3 Nephi, Ether, Mosiah.

Det nye Testamente: Titus, 3 Johannes, Mattæus, Johannes Åbenbaring, Markus, 1 Timoteus, Galaterne, Lukas, Hebræerbrevet.

Det gamle Testamente: Ordsprogenes Bog, 1 Mosebog, Esajas, Malakias, Ezra, Rut, 2 Samuel, Ezekiel, Daniel, Habakkuk.

Illustreret af Sherlyn Hicks

PRÆSIDENT EZRA TAFT BENSON

Fra prik til prik

Howard Boughner

SKJULTE BILLEDER

Disse ting er gemt i billedet. Kan du finde dem?

Mick Reasor

R ANGÅENDE ØNNERNE

var nødvendigt for forsoningen?

2. *„Vi beder dig"*

Vi beder dig. Nadveren er en fælles oplevelse. Vi deltager i den *sammen* med vore søskende, som har indgået den samme dåbspagt som vi selv. Vi har alle det samme behov for at omvende os og påny forpligte os til at efterleve budene. Når vi deltager i nadveren, så indgår vi formelt et fællesskab med de hellige.

Præsident David O. McKay har beskrevet dette fællesskabsbånd:

„Vi har fået at vide at brødrene, i den oprindelige Jesu Kristi Kirke, ofte mødtes ved daggry for at deltage i nadveren, som et tegn på broderskab og enhed. (Nadveren) har altid være forbundet med dette broderfællesskab.

Vi mødes i Kristi broderskab, på samme plan, som et udtryk for at vi alle har tillid til hinanden" (*Improvement Era*, jan. 1953, s. 13–14).

Der er endvidere mange skriftsteder der taler om at vi skal forene os med vore medhellige, for at kunne nyde nadveren fuldt ud. „Den, der har overtrådt, (skal) ikke deltage (i nadveren) førend han har gjort forsoning" (L&P 46:4. Se også 1 Kor. 10:21; 3 Nephi 18:28–29; L&P 20:68–69). Vi har *allesammen* lige meget behov for Herrens ånd og hans tilgivelse: „Vi beder dig."

3. *„I din Søns Jesu Kristi navn"*

Lige siden fader Adam gjorde sit første offer, har vi fået befaling om at gøre alt, hvad vi gør, i Sønnens navn: „Derfor skal du gøre alt, hvad du gør, i Sønnens navn," sagde englen til Adam, „og du skal omvende dig og påkalde Gud i Sønnens navn evindelig" (Moses 5:8).

Hvorfor beder vi i Sønnens navn? Fordi han er vor Fortaler hos Faderen. Under nadveren mindes vi ofte om Kristi forbøn for os hos Faderen:

„Fader, se hans lidelse og død, han, som ikke gjorde synd, i hvem du havde velbehag. Se din Søns blod, som blev udgydt, hans blod, som du hengav, for at du kunne blive herliggjort.

Skån derfor, o Fader, disse mine brødre, der tror på mit navn, at de må komme til mig og have evigt liv" (L&P 45:4–5).

Disse ord giver nadverbønnerne endnu større betydning, fordi de bedes i „din Søns . . . navn".

4. *„Velsigne og hellige dette brød (vand) for alle deres sjæle, som nyder deraf"*

Brødet minder os om Kristi legeme. Når jeg nyder brødet, så mindes jeg Herrens *fysiske* offer. Jeg mindes de smerter han led på sin ryg, de bidende torne som skar i hans pande. Jeg mindes det tunge kors som han måtte trække afsted med ad de støvede landeveje på vejen til Golgata. Jeg tænker på naglerne der blev drevet ind i hans håndled, som flænsede hans kød da korset blev rejst, på den forfærdelige korsfæstelse som ikke tillod offeret at flytte vægten frem og tilbage mel-

„Korsfæstelsen" – af Harry Anderson

lem fødder og arme, for at finde lindring. Og endelig tænker jeg på at han led alle disse pinsler frivilligt, for både vor Forløser og Faderen kunne have sat en stopper for dem på et hvilket som helst tidspunkt.

Vandet minder os om blodet som han udgød. Når jeg drikker af nadverbægeret, mindes jeg Herrens *åndelige* lidelser, idet han på en eller anden måde påtog sig vore synder. Jeg mindes Getsemane, hvor der flød blod fra hver af hans porer, fordi han led så meget og havde så stor kærlighed (se Mosiah 3:7; Lukas 22:44; L&P 19:16–19).

Brødet velsignes til gavn for vore sjæle. Det er åndelig føde. Vi gør allesammen noget forkert hver uge, og det tærer på vor åndelige livskraft. Men når vi hungrer og tørster efter retfærdighed, når vi kommer til nadverbordet, med et brændende ønske om pány at forpligte os over for Gud, så vil vi blive mættet. Ældste Melvin J. Ballard har således vidnet:

„Ved administrationen af nadveren er (der) en Ånd til stede, som varmer sjælen fra isse til fod; man kan føle Åndens sår helet og ens byrde løftet bort" (Ballard, citeret af David B. Haight i Den danske Stjerne, okt. 1983, s. 21).

Det er rigtigt at vore *sjæle* mættes, når vi værdigt nyder brødet og vandet, som er velsignet og helliget for os.

5. *„At de må spise det (gøre det) til minde om din Søns legeme (blod)"*

Vi deltager i nadveren for *at mindes*. Her lærer vi at nadveren er en påmindelse, og ikke en genforordning. Forsoningens symboler bliver ikke på magisk vis forvandlet til kød og blod, som mange tror. Tusindvis af mennesker er blevet forfulgt og endda dræbt på grund af denne enkle lære. Vi er dybt taknemmelige fordi vi har fået åbenbaret nadverbønnerne, som klart fremsætter denne lære. Symbolerne *repræsenterer* Herrens legeme og blod, og således vil vi *mindes*.

6. *„Og vidne for dig, o Gud, du evige Fader, at de er villige"*

Men vi nøjes ikke bare med at mindes det forbigangne. Vi vil også træffe beslutninger for det nuværende og fremtiden . . . vi vil vidne. Hvad vil det sige at vidne? Under pseudonymet Robert Bolt definerer den engelske forfatter Thomas Moore i sit skuespil *A Man for All Seasons* en ed som „ord vi siger til Gud" (Vintage Books, s. 81, New York, 1962).

Det er en alvorlig sag at være vidne, at sige højtidelige ord til Gud. Hvis vi gør det tilfældigt eller uden særlig hensigt, så mister vi magten til at indgå og holde løfter, selv dem vi giver os selv alene.

Det er en alvorlig sag at være vidne, at sige højtidelige ord til Gud. Hvis vi gør det tilfældigt eller uden nogen egentlig hensigt, så mister vi magten til at indgå og holde løfter, selv overfor os selv alene.

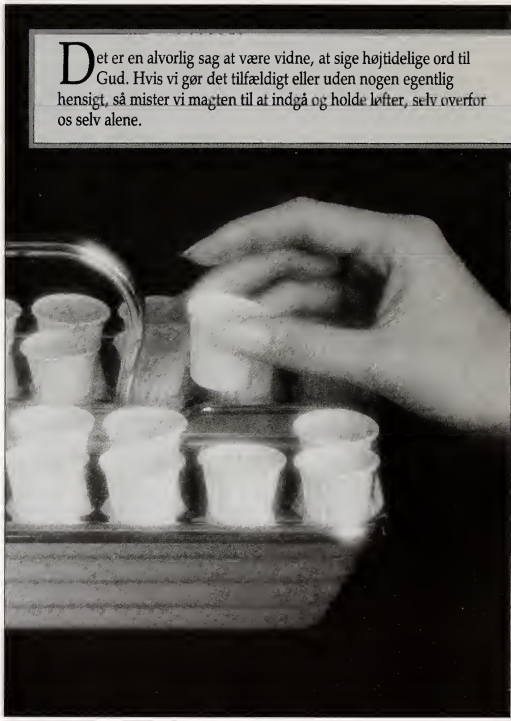

I velsignelsen af brødet hedder det endvidere at vi er *villige*. Dette magtfulde ord dvæler jeg ved et øjeblik. Villighed til at gøre noget betyder at man gør det med glæde, frivilligt, lydigt og helhjertet. Dette løfte indgår jeg af egen fri vilje og jeg gør det glad og villigt.

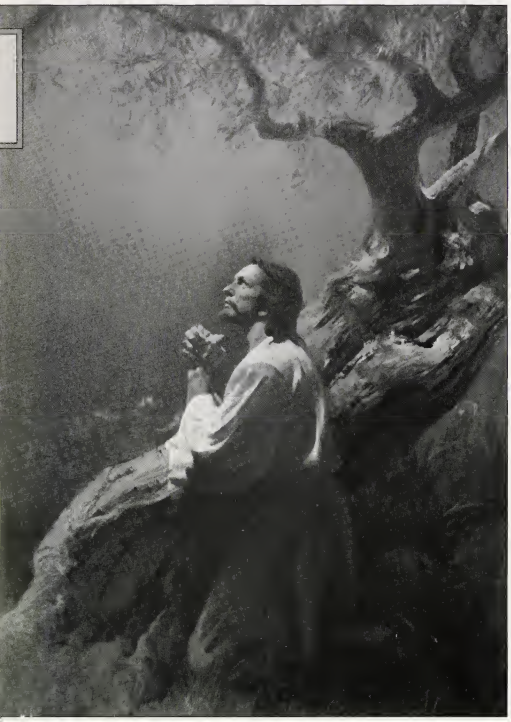

7. „At påtage sig din Søns navn og altid erindre ham og holde hans bud"

I velsignelsen af brødet forpligter vi os påny til at påtage os Herrens navn. Dette løfte aflægger vi for første gang ved dåben (se L&P 20:37). Er det da ikke et stort privilegium at bære Kristi navn? Og hvilken tillidserklæring!

Præsident George Albert Smith drømte engang at han mødte sin bedstefar, George A. Smith i åndeverdenen. George A. Smith var apostel og en stor mand i kirken i sin tid. „Jeg vil gerne vide hvad du har gjort ved mit navn," spurgte han sit barnebarn, som svarede: „Jeg har intet gjort, som du har grund til at skamme dig over."

Derpå trådte George A. Smith frem, greb sin navnebror i sine store arme, og omfavnede ham. „Da han gjorde det blev jeg mig atter mine omgivelser bevidst. Min hovedpude var . . . våd af taknemmelighedstårer, fordi jeg kunne svare som jeg gjorde." (*Improvement Era*, marts 1947, s. 139).

Vi, der har påtaget os Kristi navn, først i dåben og derpå hver uge under nadveren, kan også være værdige til at blive favnet af Herren. Men først må vi gøre regnskab for hvad vi har gjort ved hans navn, som er det eneste navn under Himlen, hvorved vi kan blive frelst.

Hvordan kan vi *altid* erindre ham? Uanset hvor inspirerende vores sabbatsdag har været, så føler vi hurtigt verdens pres, når det bliver mandag morgen. Jeg tror at Herren giver os lov til at deltage i nadveren hver uge, fordi han forstår vores menneskelige tendens til at glemme.

Vi har naturligvis meget andet at tænke på foruden forsoningen. Men vi må erindre ham i hjertet. Guds lov må stå skrevet på „kødtavler, nemlig menneskehjerter" (2 Kor. 3:3) og ikke kun i vore tanker.

8. „Så at hans Ånd altid må være hos dem"

Hvis vi indgår pagt om *altid* at erindre, så har Herren lovet at han til gengæld *altid* vil velsigne os med sin Ånd. Hvilken himmelsk gave! Og er det ikke yderst nødvendigt for os at have Ånden med os? Det ved vi fra de gange hvor vi har fornemmet at vi ikke havde Ånden hos os i livet, eller fra det der står i skriften om Frelseren, der, da han hang på korset, råbte: „Min Gud! Min Gud! Hvorfor har du forladt mig?" (Matt. 27:46).

Desuden kan Helligånden hjælpe os til at opfylde enhver betingelse for at den kan være hos os (se Joh. 14:26), nemlig at vi altid erindrer ham. Der er en forundelig åndelig gensidighed i den himmelske økonomi: Jo mere vi bestræber os på at gøre det rette, jo mere bliver vi velsignet til at gøre det. Jo mere vi har, jo mere får vi. Jo mere stiller Herren til vores rådighed, så vi kan blive mindet „om alt, hvad (Herren) har sagt (os)" (Joh. 14:26).

Vi ærer Herrens navn og erindrer ham i vort hjerte

„Kristus i Getsemane" – af Harry Anderson

ved at holde hans bud og befalinger. Men hvilke befalinger? Jeg tænker først og fremmest på de spørgsmål jeg bliver stillet når jeg interviewes til at få en tempelanbefaling. Men der er vigtigere spørgsmål, som jeg skal kunne besvare: Elsker jeg virkelig mine medmennesker og Gud af hele mit hjerte og af al min styrke? „Om nogen elsker mig, vil han holde fast ved mit ord" (Joh. 14:23).

9. *„Amen"*

Dette ord er vor højtidelige besegling. Vi siger det højt sammen og på den måde knyttes vi sammen i et fællesskab af troende. Hvis vi lytter omhyggeligt til disse forunderlige bønner, så vil dette ord være vores formelle godkendelses stempel.

Når vi deltager i nadveren, så er vi med i et nært fællesskab, ikke blot med de hellige, men også med Herren selv. Herren har i en nutidsåbenbaring forudsagt at en stor forsamling af retfærdige vil komme til at deltage i nadveren sammen med Moroni, Elias, Johannes Døber, profeten Elias, Josef som blev solgt til Ægypten, Jakob, Isak, Abraham, Adam, Peter, Jakob og Johannes, såvel som „alle dem, som min Fader har givet mig af verden" (L&P 27:5–14). Må vi være værdige til at deltage i nadveren nu, så vi kan blive talt blandt de velsignede trofaste. Så vil vi med glæde blive modtaget af ham, hvis navn vi har æret, og blive sluttet i hans arme. □

John S. Tanner er assisterende professor i engelsk ved Brigham Young universitetet, og han virker som biskop i BYUs 111. ward.

I velsignelsen af brødet forpligter vi os til at påtage os Herrens navn – et løfte som vi aflægger for første gang i dåben. Er det ikke et stort privilegium at bære Kristi navn? Og hvilken tillidserklæring!

LAD OS TALE OM DET

Når I har læst „Overvejelser angående nadverbønnerne" – hver for sig eller hele familien, får I måske lyst til at overveje følgende spørgsmål og ideer nærmere:

1. Hvordan kan vi styrke det fællesskabsbånd som bør eksistere under nadvertjenesten?

2. Hvordan kan nadveren minde os om *Faderens* såvel som om Sønnens kærlighed?

3. Hvordan kan jeg mere fuldstændig påtage mig Herrens navn? Hvordan kan jeg ære hans navn?

4. Hvad må vi gøre for at drage nytte af de velsignelser som tilbydes dem der deltager i nadveren?

5. Forbered dig på at deltage i nadveren næste søndag ved at gennemgå de forpligtelser vi påtager os under bønnerne og de løfter vor himmelske Fader tilbyder os, hvis vi vil overholde disse forpligtelser. Tænk derpå nærmere over disse forpligtelser og løfter under nadvertjenesten.

Hendes fødsel blev en velsignelse fremfor en tragedie

ABBY RUTH

Debra Huggins Baird

Vi har dårlige nyheder om barnet," sagde lægen alvorligt.

Jeg så fra lægen og til min mand, Randy, og blev klar over at vort ufødte barns tilstand måtte være meget alvorlig.

Lægen sagde *hydrocephalus* – vand i hovedet. Hvor meget barnet var hjerneskadet afhang af hvor længe tilstanden havde varet. Han forsikrede os at det sikkert ikke kunne være ret længe, eftersom han havde kontrolleret hovedets størrelse hver gang jeg havde været til undersøgelse, men at der nu måtte handles hurtigt.

Lægen fortsatte langsomt sin udredning, mens han hele tiden talte om en stor risiko ved at gribe ind. Han sagde at i et sådant tilfælde kunne det somme tider være nødvendigt at ofre barnet for at redde moderen.

Randy gav mig og vort ufødte barn en velsignelse. Han var blevet ældste for lidt over en måned siden (vi var blevet beseglet i templet for blot to uger siden), og det var første gang han fik mulighed for at benytte sit præstedømme. Under denne velsignelse blev jeg endnu mere taknemmelig for ham og hans anstrengelser for at bevare sig værdig. Straks efter velsignelsen fyldtes jeg med fred og jeg vidste at både barnet og jeg ville overleve.

„Jeg fik samvittighedsnag"

Jeg husker svagt at jeg blev kørt ind på operationsstuen – og derpå blev alt tomt. Det næste jeg hørte var barnegråd i det fjerne. En sygeplejerske sagde: „Det blev en pige. Vil du se hende?"

„Nej!" sagde jeg og pressede øjnene i. Pludselig var jeg rædselsslagen for at se hende. Jeg var panikslagen fordi jeg ikke var forberedt på denne ændring i begivenheden. Da de stille og roligt bar hende væk, følte jeg lettelse, men i samme øjeblik blev jeg grebet af dyb samvittighedsnag.

Da klokken var halv to om natten vågnede jeg med et sæt. Der var mørkt på stuen, bortset fra månelyset der skinnede ind gennem vinduet. Jeg kaldte på sygeplejersken og bad om noget imod smerter. Så spurgte jeg til mit barn. Da de gav mig hende, var min første tanke: „Angela!" Barnet lignede utrolig meget vores ældste datter. Hun havde et større hoved, men hun var så yndig.

Jeg lå vågen længe efter at sygeplejersken var gået med barnet igen. Der løb en masse tanker gennem mit forpinte hoved. „Himmelske Fader vil du ikke nok hjælpe mit barn," bønfaldt jeg.

Jeg græd hele denne søvnløse nat, lige til det gryende dagslys begyndte at falde ind gennem vinduet.

„Hun har ingen hjerne"

Randy og jeg ventede hele dagen på at neurologen skulle komme og fortælle os resultatet af sine undersøgelser. Da han endelig kom klokken halv elleve sagde han lige ud med en kølig stemme:

„Jeres datter har ingen chancer for at leve et normalt liv," sagde han. „Hun har ingen hjerne."

Der findes ikke ord til at beskrive vore følelser. Jeg var lamslået over hans ubarmhjertige facon, tilsyneladende totalt ligeglad med hvilken tortur Randy og jeg måtte igennem.

„Hun har ganske enkelt ikke dannet nogen hjerne. Hun har kun hjernestammen – som er det minimum der skal til for at holde hende i live. Den styrer alle de indvendige funktioner – hjertet, vejrtrækningen, fordøjelsessystemet og reflekserne. Hun kommer aldrig til hverken at kravle eller gå. Hun vil ikke få nogen som helst udvikling. Hun er blind og døv. Hun vil aldrig komme til at reagere overfor jer på nogen måde, og hun må have sondemad."

Han regnede med at hun højst ville leve et halvt år.

Alle vore håb for vores lille pige forduftede sammen med lægen da han forlod stuen. Randy og jeg slog armene om hinanden, mens vi sammen kæmpede for at holde vore følelser tilbage. Vi havde forsøgt at forberede os til at høre at barnet muligvis var retarderet, men vi havde aldrig drømt om dette. Det var

Illustreret af Larry Winborg

Med vor himmelske Faders hjælp lærte vi at betragte Abby som vores personlige mulighed for at lære og udvikle kærlighed og tro.

som om hele verden var styrtet sammen over os.

Da Abby Ruth, som vi kaldte hende, var tre dage gammel havde jeg holdt hende i mine arme et par gange, og alle de meget vigtige bånd mellem mor og barn havde udviklet sig. Sent den nat følte jeg mig tilskyndet til at træffe en beslutning som jeg ikke ønskede at gennemføre. Men jeg gik alligevel ned på intensiv afdelingen for spædbørn for at se hende. Jeg stillede mig op ved siden af kuvøsen og så hvordan hun stirrede ud i rummet. En af sygeplejerskerne kom hen og stillede sig ved siden af mig, og jeg rystede bedrøvet på hovedet.

„Hendes ånd ved det"

„Den lille stakkel aner ikke hvad der sker omkring hende, gør hun vel?" spurgte jeg forsigtigt.

Sygeplejersken vendte sig om imod mig og sagde med overbevisning: „Det gør hendes hjerne måske ikke, men hendes ånd gør."

Denne enkle bemærkning ramte mig som et piskeslag. Hvorfor havde jeg ikke tænkt på det før?

Senere den nat drømte jeg at en smuk ung pige, med langt, bølget hår, klædt helt i hvidt, kom hen imod mig med udstrakte arme i en tåge. Da vidste jeg at Abby ville vente på

I vor sorg henvendte vi os til vor himmelske Fader i oprigtig bøn - og modtog et tydeligt svar, som lindrede vore hjertesorger.

mig i al sin fuldkommenhed, indtil jeg engang forlader denne verden. Når jeg nu vidste det, hvordan kunne jeg så vende hende ryggen netop på et tidspunkt hvor hun havde allermest brug for mig?

Da vi endelig fik Abby hjem opdagede vi at hun tilsyneladende reagerede mere end neurologen havde forudsagt. Men det varede ikke længe før hendes hoved voksede i en vældig fart, og neurologerne måtte indføre en slange, hvor igennem den overskydende væske i hovedet kunne få afløb. Han mente dog at det var en unødvendig operation, men vi kunne ikke bære at se på at hun langsomt skulle lide døden, uden at vi gjorde noget som helst. Hendes hjerte var svagt og vi var fortvivlede ved tanken om at hun måske ikke ville overleve operationen, men vi syntes ikke vi havde noget valg.

Abby klarede tappert operationen og vi var forundrede. Hvad var det der holdt hende i live? Hun fik større appetit og begyndte at tage på i vægt.

Straks hun kom hjem fra hospitalet lagde jeg mærke til at hun kunne høre og det var en stor opmuntring. Men det viste sig at være et større problem end en velsignelse. Hun reagerede voldsomt på den mindste lyd. Jeg måtte mere end én gang gå ind i hendes værelse og tale beroligende til hende, men hun skreg blot til hun var blå i hovedet. Hun kunne ikke forbinde de forskellige lyde omkring sig med noget, og det gjorde hende rædselsslagen.

„Hvad skulle jeg gøre?"

Det blev starten på den sværeste sommer i vort liv. Abby Ruth holdt sig vågen natten lang – nat efter nat. Hun skreg så Randy og jeg syntes at vi var ved at miste forstanden. Hun skreg ofte hele natten lige til klokken var 5–6, hvorpå hun omsider faldt i søvn. Klokken halvelleve eller elleve måtte jeg tvinge mig selv til at gå ind og se om hun stadig levede. Hvad nu hvis hun var død? Hvad skulle jeg så gøre? Jeg vidste at min reaktion på en sådan situation i høj grad ville påvirke vore to andre piger, og det pres var næsten mere end jeg kunne klare.

Til sidst var jeg på sammenbrudets rand. I slutningen af september traf vi en aftale med lederen for statens optræningsskole for handicappede, i håb

om at få lidt hjælp derfra.

Personalet på skolen var meget imødekommende. Omsider havde vi fundet nogle mennesker som virkelig forstod hvad vi havde været igennem. De tilbød at tage hende, så vi kunne få ro en ugestid.

Da ugen var slut begyndte det samme forfra. Hun græd ustandselig dag og nat, og vi stod ofte ved siden af hendes vugge eller holdt hende mens vi græd sammen med hende. Jeg følte mig så hjælpeløs og kunne ikke se nogen ende på det hele. „Hvad er det for et liv?" spurgte jeg mig selv. Vore to ældre børn var begyndt at lide under at vi forsømte dem og det samme skete i vort ægteskab.

„Jeg fik svar"

Vi måtte træffe endnu en stor beslutning, men Randy og jeg kunne ikke blive enige. Han syntes at hvis vi anbragte Abby på statsskolen var det som at vende hende ryggen. Jeg betragtede det som vores eneste chance for at vende tilbage til et normalt liv sammen med vores familie. Det var umuligt for mig at give hende den døgnpleje som hun havde brug for.

Jeg kunne ikke lade være med at føle at jeg svigtede hende og jeg henvendte mig til vor himmelske Fader i min sorg. Han kendte hele historien, men jeg gentog den endnu en gang for ham, da jeg en sen nattetime lå på mine knæ. Jeg bad længe og mere oprigtigt den nat end nogen sinde før. Da jeg omsider var færdig kravlede jeg i seng. Jeg følte mig totalt udtømt. Jeg lænede mig tilbage i puderne og stirrede ud i mørket omkring mig.

Da var det at jeg modtog svar. Det kom klart og præcist, som et lindrende svar på mine bønner og mine hjertekvaler. Vi skulle ikke alene anbringe Abby Ruth på statens oplæringsskole, men vi behøvede ikke at bekymre os for hende. Hun ville forstå hvorfor vi måtte træffe denne beslutning.

Det kan godt være at andre forældre i en lignende situation har fået en anden anvisning. Jeg vidste bare at vort svar kom fra vor himmelske Fader, og vi stolede på at han kendte vores situation og havde inspireret os derefter.

Den 1. november 1980 flyttede Abby hen til statens oplæringsskole, som blev hendes nye hjem. Vi har aldrig fortrudt at vi beholdt hende hjemme så længe som vi gjorde, fordi hun på den måde kom til at tilhøre vores familie.

Når jeg ser tilbage på begivenhederne i vort liv, i forbindelse med Abbys fødsel, er jeg klar over at vor himmelske Fader hjalp os til at bære vanskelighederne så nemt som muligt. Vort ward er fyldt med kærlige og omsorgsfulde mennesker, og vi har en vidunderlig biskop. Han fik evangeliet og vore pagter til at gå os til hjertet. Jeg vil til evig tid være taknemmelig for disse velsignelser.

Vi kom med vor himmelske Faders hjælp til at betragte Abby som vores personlige læremester og det var hende der hjalp os til større kærlighed og tro. Hun motiverede os til at bestræbe os på at blive værdige til at vores familie engang kan være sammen i al evighed. □

Redaktørens bemærkning: Abby Ruth, hvis diagnose lægerne betegnede som anancephalic, lever endnu på statens oplæringsskole i American Fork, Utah. Hun er forholdsvis rask, hun græder ikke længere når hun hører støj, med mindre hun forskrækkes. Hun kan selv bære sit hoved, men har ingen kontrol over sit legeme. Bortset fra at Abby Ruths hjerne ikke udvikler sig, så fungerer hendes organer normalt. Hun ler ofte når man taler til hende. Familien Baird har fået to sønner efter Abby Ruth – begge sunde og fuldstændig normale.

TILBAGE TIL FOLDEN

Ældste Hartman Rector jun.
De halvfjerds' første Kvorum

I *Church News*, den 22. december 1985 gav Det øverste Præsidentskab alle passive medlemmer, og alle som var udelukket af fælleskabet eller kirken, en særlig invitation til atter at blive aktive i kirken. Hensigten var at denne invitation skulle bringe alle kirkens medlemmer større glæde, for kun ved at holde budene kan et kirkemedlem blive virkelig lykkelig. Herren sagde: „Når I ved dette, er I salige, om I gør det" (Joh. 13:17).

Herren forventer at vi allesammen forsøger at hjælpe dem der er kommet ud af kirkens fællesskab af en eller anden grund. Et af de mest betydelige problemer kirken står overfor i denne og enhver anden uddeling er at genaktivere de passive.

De tre vidner til Mormons Bog fik virkelig fremvist pladerne af en Guds engel, og de hørte Guds røst befale dem at bære vidnesbyrd om det de havde set og hørt. Trods dette og de mange trosfremmende oplevelser de fik, blev hver eneste en af dem fornærmede og faldt fra kirken. To af dem vendte senere tilbage. Af de oprindelige tolv apostle i De tolv apostles Kvorum, faldt syv fra kirken og blev udelukket. Tre kom tilbage til kirken ved gendåb og blev aktive i kirken igen. Men fire af dem gjorde ikke.

Jesus var åbenbart plaget med dette samme problem i begyndelsen af sin mission. I Lukas 15 beskriver han tre forskellige måder hvorpå medlemmer bliver passive eller holder op med at deltage, og han foreslår mindst tre måder, hvorved de kan genaktiveres. Dem finder vi i tre lignelser: (1) Det mistede får (Lukas 15:4–7), (2) den tabte sølvmønt (Lukas 15:8–10) og (3) den fortabte søn (Lukas 15:11–32).

Det mistede får

I lignelsen om det mistede får viser det sig at fåret forsvandt fordi det kom på afveje. Det var ikke dets mening at forsvinde, men det blev distraheret og lagde ikke mærke til hvor det kom hen. Hvordan får man et mistet får tilbage i folden? Man går ud og leder efter det, vender det om og bringer det tilbage til folden. Et får vil i reglen blive så glad for at komme tilbage i den trygge fold igen at det hopper af glæde.

Den tabte sølvmønt

I lignelsen om den tabte sølvmønt forsvinder mønten, fordi ejeren ignorerer den. Når ejeren finder ud af sin forsømmelse, er det hans ansvar at gøre alt hvad han kan for at lede flittigt efter mønten, indtil han finder ud af hvor den er.

Jeg kender et tilfælde hvor en ung sidste dages hellig far, ifølge amerikansk skik, købte en kasse cigarer som han delte ud af, da han fik sit første barn. Han tilbød naivt sin biskop en cigar. Biskoppen krammede cigaren sammen og smed den i papirkurven for næsen af faderen. Denne tankeløse gerning gjorde den nybagte far så fornærmet at han aldrig kom i kirken mere. Han opdrog faktisk alle sine børn og børnebørn udenfor kirken.

Efter min mening var biskoppen til dels skyld i at denne sjæl gik tabt, og han burde havde søgt efter denne „sølvmønt" lige til han havde fundet den og bragt den tilbage. Hvis han med det samme havde sagt undskyld for sin tankeløse opførsel, så ville denne nybagte far formodentlig være vendt tilbage og kunne være blevet endnu stærkere end før.

Herren forventer at vi allesammen rækker hånden ud og hjælper dem, der af en eller anden grund står udenfor kirkens fællesskab. Et af de største problemer kirken er udsat for i denne uddeling er at genaktivere de passive.

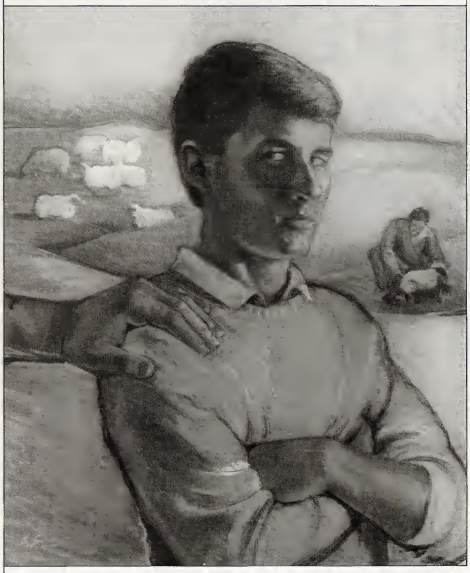

I denne lignelse lærer vi, at vi har ansvaret for at gøre tingene gode igen, når vi har fornærmet et menneske, eller lede lige til vi finder det som gik tabt.

Den fortabte søn

I den tredie lignelse om genaktivering er den unge søn gået tabt, fordi han ønskede at gå tabt. Han gik ikke vild eller forsvandt fordi hans far ignorerede ham. Han havde planlagt sin afgang, og det havde nok ikke været nemt at overtale ham til at vende hjem. Sådanne mennesker kommer sjældent tilbage før de de har pådraget sig store lidelser som følge af deres overtrædelser. I lignelsen besluttede sønnen at gå „i sig selv" igen, da hans lidelser bragte ham til erkendelse af hvad han havde gjort.

I en sådan situation er det vores pligt at være der, altid at stå parat til at tage imod det menneske som kommer tilbage til folden, og at gøre hans hjemkomst så nem som muligt. Vi må ikke gøre det uden kærlighed og barmhjertighed eller insistere på at han betaler til den sidste øre for det privilegium han får i at kunne omvende sig.

Da faderen i lignelsen så sin unge søn komme, mens han „endnu var langt borte", kunne han have mistænkt drengen for at komme tilbage efter flere penge. Men faderen løb sin søn i møde, faldt ham om halsen og kyssede ham.

Vi ser ikke skyggen af fordømmelse i denne enkle gerning. Der er et desperat behov for at vi viser hinanden kærlighed. Det har vor evige Fader så levende illustreret for os i sin evige tilgivelse, hvor han udstrækker sin hånd næsten hele den lange dag. Han har lovet at „er eders synder som skarlagen, de skal blive hvide som sne; er de end røde som purpur, de skal dog blive som uld" (Es. 1:18).

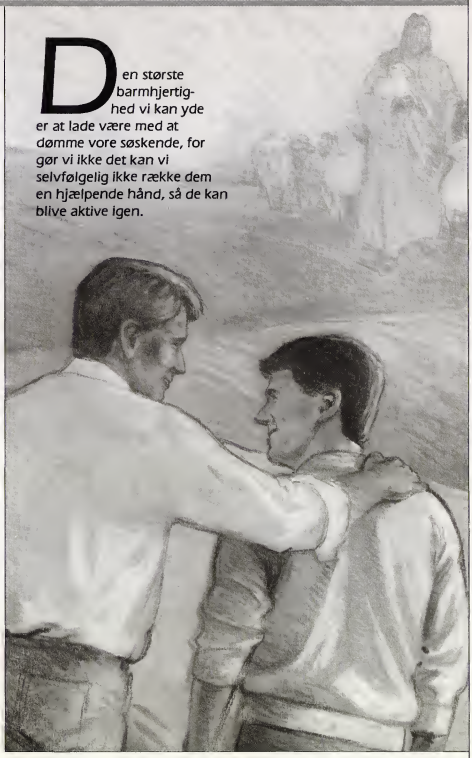

Den største barmhjertighed vi kan yde er at lade være med at dømme vore søskende, for gør vi ikke det kan vi selvfølgelig ikke række dem en hjælpende hånd, så de kan blive aktive igen.

Der er nogle som mener at den ældste, trofaste søn stod i en langt bedre situation end den unge fortabte søn, fordi faderen sagde til ham: „Alt mit er dit" (Luk. 15:31). Men det er ikke nogen kærlig indstilling, og uden kærlighed er vi intet (se Moroni 7:46). Jeg tror ikke at Mesteren gav os denne lignelse for at vise forholdet mellem hvad de to sønner fortjente. De lader begge meget tilbage at ønske. Jeg tror hovedsageligt at vi har fået denne lignelse for at vi kan se Faderens godhed, for uden den ville vi allesammen gå tabt.

Jeg håber ikke at beretningen i Lukas er den fulde historie. Jeg håber at den ældste søn vil sige noget lignede dette til sin far: „Fader, lad os dele dine ejendele igen og giv så min lillebror sin portion endnu engang." Faderen ville måske så sige: „Min søn, lad os slagte endnu en fedekalv – denne gang for dig, fordi nu er også *du* blevet levende" (se Luk. 15:32).

Størst af alt

Jo, barmhjertighed, „Kristi rene kærlighed", *er* størst af alt og den „bortfalder aldrig", men „forbliver evindelig; og den som på den yderste dag findes i besiddelse af den, med ham er alt vel" (se Moroni 7:46–47).

Den største kærlighed er at lade være med at dømme sine søskende. Kun derved kan vi nå ud til de passive og hjælpe dem til at blive aktive i kirken igen.

Sagt med Jakobs ord: „Mine brødre! hvis nogen iblandt jer er faret vild fra sandheden, og der er en, der omvender ham, så skal I vide, at den, der omvender en synder fra den vildfarelse, han er kommen ud i, frelser hans sjæl fra døden og skjuler en mangfoldighed af synder" (Jakobs Brev 5:19–20).

En del af den mangfoldighed af synder, som skjules, er vore egne. Vi kan allesammen drage nytte af denne velsignelse på den yderste dag. □

VI BEDER FOR DIG

Kirsten Christensen

Det her fortalte de os ikke noget om på missionærernes træningscenter." Det var det eneste der stod mig i tankerne, mens jeg gik sammen med min kammerat i de smalle gader i Düsseldorf og bankede det snavsede sne af mine forfrosne fødder undervejs.

Det var kun en uge siden at jeg havde forladt MTC, efter to intense, men pragtfulde måneder, hvor vi havde terpet grammatik og ordlyde, missionærlektier og skriftsteder, samtidig med at vi fik stadig større erfaring for hvordan Ånden arbejder. Lærernes og generalautoriteternes utallige historier, om de umådelige glæder der ventede mig i missionsmarken og hvordan vi kunne ændre folks liv på grund af det budskab vi bragte dem, gav stadig genlyd i mine ører.

Da vi var ude at banke på døre den dag, følte jeg mig forrådt. Den eneste forandring i mit liv jeg kunne få øje på var den der var sket for mig – jeg var flyttet fra Arizonas sol til den elendige vinter i Tyskland, og mit frie liv, fra før jeg kom på mission, var ændret til udmattende fysisk arbejde og uendelige restriktioner.

Jeg spekulerede på hvor alle glæderne mon blev af, mens vi masede os op ad trapperne for at tale med mennesker, som ikke ønskede at tale med os. Jeg spekulerede også på hvordan sandheden kunne bringe en ændring i disse menneskers liv, når de smækkede døren i for os, før vi havde nået at få talt ud. Men fremfor alt spekulerede jeg på hvor den Ånd, der var lovet os, mon blev af: Ånden havde jo f.eks. blødgjort mennesker som Alma og Saulus, den havde vejledt missionærer som Ammon og Aron til at forkynde de rette ord for de rette mennesker, og den havde givet budbringere som Abinadi og lamaniten Samuel styrke til at overbevise og elske folk, så de kunne blive ved, selv om de blev forfulgt og afvist.

Jeg nærede ingen kærlighed til disse mennesker, jeg fandt ingen glæde ved arbejdet og Ånden hverken trøstede eller inspirerede mig. Det eneste jeg følte var en ukendt bitterhed og en ensomhed som jeg aldrig havde anet eksisterede.

Jeg kæmpede for at holde tårene tilbage, mens vi masede os afsted og mine tanker vandrede hjem, i håb om at det kunne lette min fortvivlelse for en stund. Netop i dette skuffelsens og forvirringens øjeblik dukkede et enkelt billede op i mine tanker. Jeg så mine forældre knæle ned ved siden af deres senge med bøjede hoveder og rynkede øjenbryn, mens de bad. De bad for mig. „Kære Fader, velsign vores datter. Hjælp hende til ikke at være nedtrykt og led hende ad dine veje."

Da dette billede fortonede sig fremtrådte det ene efter det andet i stedet for – billeder af seks brødre og en søster, af slægtninge, venner og wardmedlemmer der alle bad for mig. Jeg så på mit ur og blev klar over at det var tidlig morgen derhjemme og at alle disse oprigtige bønner netop blev bedt i dette øjeblik. Og så vidste jeg, med urokkelig sikkerhed, at de blev besvaret netop i det øjeblik, for jeg gennemstrømmedes af kærlighed og varme, som opløste alle de negative følelser i min sjæl. Jeg kunne mærke hvordan jeg fik kraft fra denne glødende trekant som forbinder mit hjem, Himlen og mig.

Da vidste jeg med en sikkerhed, som kun kan komme fra den Ånd som jeg havde søgt, at jeg ikke udførte mit eget arbejde, men en alvis og kærlig Faders, som sendte sin Søn for at vise mig vejen. „Jeg er vintræet, I er grenene. Den, som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; thi skilt fra mig kan I slet intet gøre" (Joh. 15:5).

Sneen falder stadig og dørene bliver stadig lukket for næsen af os, men de breve jeg modtager hver uge giver mig fornyet tryghed når jeg læser „vi beder for dig", for jeg ved at hver eneste én af disse bønner stiger op til kærlighedens kilde, og at det hver dag drypper på enhver af Guds tjenere i hans vingård. □

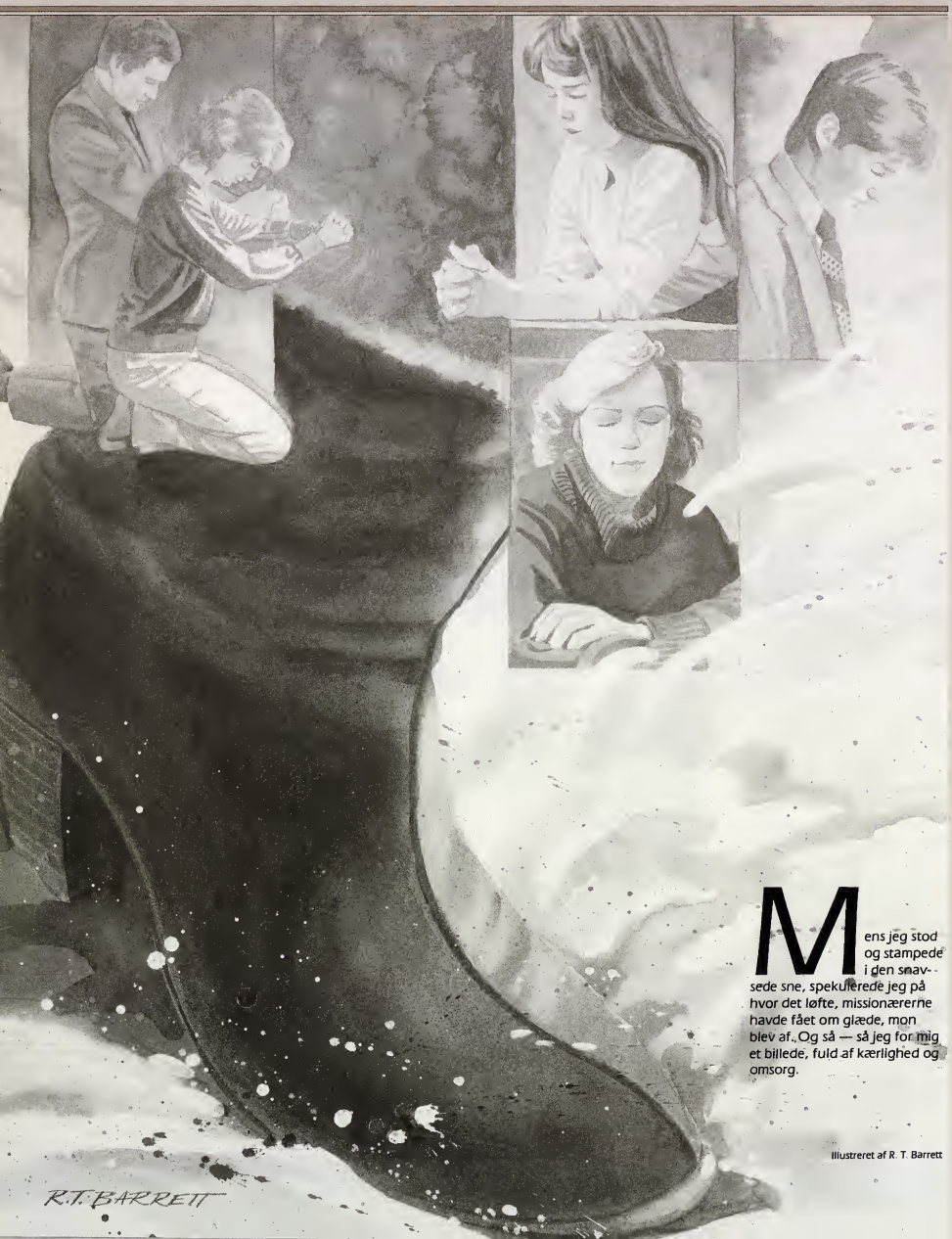

Mens jeg stod og stampede i den snavsede sne, spekulerede jeg på hvor det løfte, missionærerne havde fået om glæde, mon blev af. Og så — så jeg for mig et billede, fuld af kærlighed og omsorg.

Illustreret af R. T. Barrett

EN UD AF 750 MILLIONER

UNGE SIDSTE DAGES HELLIGE I INDIEN

Betty Hale

Hvis du somme tider føler dig alene, fordi der kun er få sidste dages hellige i din skole, så forestil dig hvordan Santosh Ramish på 14 år må have det i Hyderabad i Indien. Han er blot en af nogle få hellige i et land med en befolkning på 750 millioner.

Omkring hvert syvende menneske i verden bor i Indien, verdens mest befolkede land, næst efter Kina. 83 % er hinduer, 11 % muslimer og 6 % er kristne, sikere, buddhister og jainister – i den rækkefølge.

Men føler Santosh sig alene eller diskrimineret?

Nej, overhovedet ikke. „Vi har religionsfrihed," siger han. „Selv om jeg i skolen bliver drillet, fordi jeg ikke drikker kaffe, så lever jeg i et land med mange sprog, kulturer og traditioner."

Det er faktisk en kort sammenfatning over Santosh fædreland. Indien har 14 modersmål og mere end 1000 sprog ved siden af. Santosh taler to af sit lands fjorten sprog og desuden flydende engelsk.

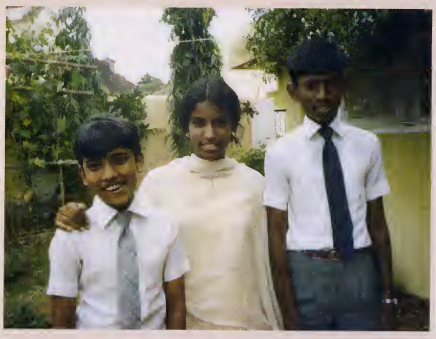

Santosh på 14, hans søster Sunitha på 16 og hans bror Sanjay på 12 er de eneste unge i deres gren, men de spiller en stor rolle, fordi de er meget aktive. De er nogle af de mest pålidelige medlemmer i området, hvad enten det drejer sig om at holde tale, forberede nadveren, undervise i primary eller bære vidnesbyrd. Det meste af deres dag er optaget af skole og lektier, men de får altid tid til at tjene i kirken.

Mange teenagere rundt omkring i verden vil nok finde Santoshs kultur meget fremmedartet. I Indien går en ung mand og en ung pige ikke alene ud sammen. De unge kommer kun sammen med unge af deres eget køn. Der er ikke noget der hedder selskaber eller baller for unge mennesker, og det er sædvanligvis forældrene der træffer aftale om hvem der skal giftes med hinanden.

Men hvad nu hvis de bliver forelskede i en anden?

„I Indien kan man ikke forlade sine forældre eller være ulydige imod dem," siger Santosh. Selv efter at de unge har giftet sig må de ofte bo sammen med brudgommens forældre.

Men i vore dage er der flere og flere ægtepar der får deres eget.

Der er visse ting som knytter Santosh sammen med andre teenagere i verden. En af dem er evangeliet. Santosh lærte om evangeliet gennem sin onkel, dr. Edwin Dharma Raju, som tilsluttede sig kirken i Samoa, mens han udførte en opgave for den indiske regering.

Da dr. Raju kom tilbage til Indien ville han gerne have at hans familie skulle høre evangeliets budskab, og han skrev til kirkens hovedkvarter for at få sendt missionærer til sin familie. Men fremfor at sende missionærer blev dr. Raju og hans hustru kaldet på en kortere mission, så de selv kunne undervise deres familie.

Santosh var otte år da han og flere andre i familien accepterede evangeliet. Vandbeholderen på hans onkel Henrys tag blev skrubbet og malet, og så tjente den som dåbsbassin. De mænd og drenge, som overværede dåben, var klædt i deres traditionelle hvide tøj, løsthængende jakker og benklæder. Kvinderne var klædt i hvide sari'er, de indiske kvinders standardkostume. Det består af et langt stykke stof der draperes over skuldrene og rundt om kroppen. Den nydøbte familie blev begyndelsen til en gren i Hyderabad.

Santosh er nu lærer i det aronske præstedømme i denne gren. Han og hans bror Sanjay, som er 12 år, og deres søster Sunitha på 16 er de eneste unge på det sted, men de deltager aktivt i det hele. Santosh møder på missionshjemmet, hvor kirkens møder afholdes, en halv time før mødetid hver søndag for at forberede nadveren. Han er altid parat til at holde tale eller give en lektie for enhver aldersgruppe. Sunitha udgør grenskoret og underviser en primaryklasse og Sanjay udfører forskellige opgaver. Han er ofte den første til at bære sit vidnesbyrd på fastesøndage.

Santosh forbereder sig også til at tage på mission. „Jeg har tænkt meget over at komme på mission," siger han. „Jeg drømmer om at komme til en fjern ø eller et sted hvor jeg kan omvende og døbe dem allesammen. Nu, hvor de kalder indiske unge til at arbejde i Indien, kunne jeg godt tænke mig at arbejde i en mission her."

Han drømmer også om at studere medicin, hvilket er uhyre vanskeligt at komme til i hans land. Af de 50000 studenter som får deres afsluttende eksamen hvert år bliver kun 2000 optaget som lægestuderende. Kun de der har de højeste karakterer bliver optaget.

Santosh har gået i skole fra han var 3 år, ligesom mange andre indiske børn. Han bliver færdig med skolen når han er 17. Inden da skal han igennem et meget stort akademisk pensum.

Hans dag begynder før klokken 6 om morgenen, hvor han skynder sig afsted til en times privatundervisning. Eftersom der i den kristne private skole, hvor han går, er mellem 40 og

70 elever i klassen, så er den times privatundervisning han får sammen med 4-5 andre elever meget væsentlig.

Efter denne time tager han hjem og forbereder sig til skolen, læser avisen for at holde sig ajour med de aktuelle begivenheder, hvorpå han tager bussen til skole. I skolen har de 8 timer – blandt andet matematik, fysik, biologi og tre fremmede sprog.

Santosh går i 10. klasse, hvor det er meget vigtigt at høre til de dygtigste elever. Han har måttet opgive det meste af den sportstræning, som han holder så meget af – f.eks. cricket og badminton, for at blive dygtig i skolen. Han må igennem svære terminsprøver året igennem, hvor hans standpunkt bliver vurderet.

Efter skoletid læser Santosh lektier og lidt skønlitteratur indtil spisetid ved 20-tiden. Klokken 21 mødes han atter med sin privatlærer, hvor han får endnu en halv eller en hel times undervisning.

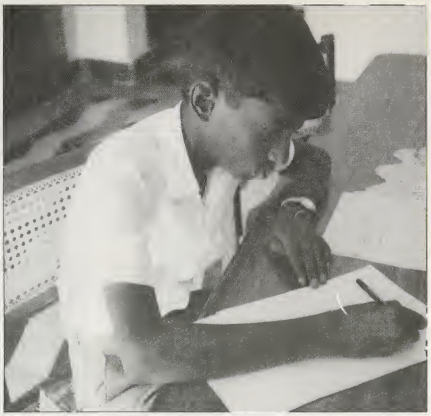

Selvom skolen optager det meste af Santoshs dag, får han alligevel tid til kirken og til at læse i skrifterne. „Jeg har et meget stærkt vidnesbyrd," siger han. „Jeg takker min himmelske Fader for det. Jeg ved at Mormons Bog, Bibelen, Lære og Pagter og Den kostelige Perle tilsammen er Guds ord."

Denne viden, samt familiens støtte, er nok til at opretholde hans religiøse status trods det at han står næsten alene. „Jeg håber at jeg vil have styrke til at modstå fristelserne," siger han. „Jeg elsker denne kirke og ønsker ikke at komme bort fra den." □

BARNET DRENGEN MANDEN

SOM KUN FÅ KENDER

Ældste Bruce R. McConkie
(1915–1985)
De tolvs Kvorum

Der var engang en ung mand i Palæstina – en stærk, livfuld, intelligent ung mand – hvis skæbne det var, i sin bedste alder, at skulle dø på et romersk kors, korsfæstet for verdens synder.

Vi kender ham som Guds Søn, det eneste fuldkomne menneske som nogensinde har levet. Og vi forundres over de mirakler han udførte, de sandheder der faldt fra hans læber og den kraft og visdom han lagde for dagen under sin mission.

Men hvad nu i hans opvoksende år? Var han som de andre jødiske knægte, underlagt smerter og sorger og sygdom og alle kødets lidelser?

Har du nogensinde spekuleret over -

hvor og under hvilke omstændigheder Jesus blev født?

hvad han gjorde som barn, som lille jødedreng, som ung mand?

om han lignede alle de andre unge mænd i Galilæa og Judæa og Peræa, eller om han levede et beskyttet og helligt liv?

hvem der var hans venner og deres forhold til hinanden?

Jeg kan fortælle jer en hel del om Jesus og hans liv, noget som ikke er almindelig kendt. Det er ikke det hele der står i skrifterne, men det udgår fra visse sandheder som findes i den kanoniserede, hellige skrift. Hvis man sætter disse principper i forbindelse med de sociale og kulturelle forhold i Palæstina, kan man nå frem til et fornuftigt billede af det sagen drejer sig om.

Før vi retter vores opmærksomhed mod hvordan den jordiske Herre var, så lad os omhyggeligt be-

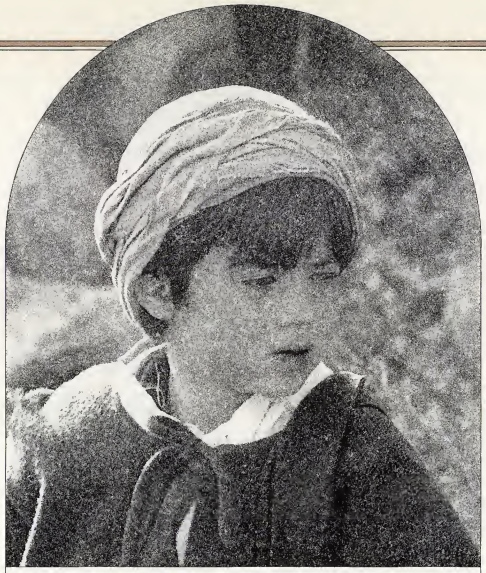

tænke to ting, som Paulus har skrevet: Jesus, sagde han, „tog tjenerskikkelse på og blev mennesker lig. Og da han i fremtræden fandtes som et menneske, ydmygede han sig selv og blev lydig til døden, ja, døden på et kors" (Fil. 2:7–8).

Og: „Og han har i sit jordelivs dage . . . opsendt bønner og nødråb til ham . . . Skønt han var Søn, lærte han lydighed af det, han led" (Heb. 5:7–8).

Forestil jer nu Palæstina tilbage i kong Herodes' onde dage. Kejser Augustus besluttede sig til at skrive folket i mandtal, så de kunne pålægges skatter. Herodes lod dem samles i deres fædreland, til ære for sine jødiske undersåtter, så de kunne tælles sammen med deres slægtninge.

Derfor måtte Josef og Maria, der begge var af Davids slægt, rejse de 129 kilometer fra Nazaret til Betlehem, Davids by. Maria var højgravid. Rejsen sammen med familie og venner gik langsomt. De har formodentlig haft æsler til at bære deres mad og sengetøj, og de har sikkert overnattet de steder hvor karavanefolket sædvanligvis overnattede på den tid.

Disse lejrpladser var firkantede eller rektangulære, med en plads til dyrene i midten, en forhøjning omkring og en række værelser med døre som førte ind mod midten. Disse værelser kaldtes *katalyma*, som er et græsk ord, og her kunne de trætte rejsende rede deres senge på tæpper eller sengesteder på lergulvet. Deres trækdyr blev efterladt på pladsen. Der lå altid en kilde i nærheden, hvor de rejsende kunne forsyne sig med vand, og når karavanefolket befandt sig i nærheden af en en større eller mindre by, som for eksempel Betlehem, kunne de for nogle få ører købe forsyninger til dyrene og nogle få grøntsager til menneskeføde hos foretagsomme mennesker. De lavede deres mad over åben ild og der herskede altid en gæstfri, hjælpsom og kammeratlig ånd blandt dem som overnattede på stedet.

Jesus blev født ligesom vi. Han voksede op som vi. Han lærte at kravle, at gå, at læse, at skrive, at arbejde og at lege som vi.

De galilæere, som Josef og Maria rejste sammen med, ankom sent om aftenen netop den nat. Alle *katalyma'erne* var optaget. Dette ord kan ikke oversættes. Det nærmeste vi kan komme det er den slags herberger som findes i Europa. I Det nye Testamente står der at der ikke var plads til dem i *herberget*. Katalyma'erne var fyldt og Josef og Maria måtte rede deres senge blandt dyrene i gården – i en stald, som var der på stedet. Og dér, mellem gøende hunde, brølende kvæg og brægende får, blev Guds Søn født. Marias veninder og kvindelige slægtninge virkede som jordmødre, da den Allerhøjeste Guds Søn drog sit første åndedrag og påbegyndte sit jordiske liv.

Da Jesus var otte dage gammel blev han omskåret og navngivet. Det skete enten i et hus i Betlehem eller i templet i Jerusalem. Da han var 41 dage, eller lidt mere, blev han fremstillet i templet og Maria gjorde sit offer. Men eftersom hun og Josef ikke havde råd til at ofre et lam, fik de lov til at nøjes med at et par turtelduer eller to dueunger.

Senere kom de vise mænd fra Østerland med gaver – formodentlig da barnet var to år. Derpå foretog familien rejsen til Ægypten og hjem igen til Betlehem og Nazaret.

Vi kender ikke til alt det Jesus sagde og gjorde mens han voksede op, men vi ved hvordan livet var i de jødiske hjem i Betlehem og Nazaret. Han levede i beskedne kår, således som mange stadig gør det i vore dage. Der har formodentlig været lergulv i huset. Han havde søskende. De spiste ved det samme bord, sov rundt omkring på grove måtter, måske flere i samme værelse. De spiste den grove kost som var almindelig blandt de fattige, deres tøj var lavet af hjemmespundet uld og lignede det som de andre unge jøder gik med i det område.

Jesus lærte at kravle, gå og løbe. Han lærte at tale, klatre i træer, lege og spille bold. Han red på æsler og kameler, malkede geder og køer, pløjede, såede, lugede og høstede. Han lærte at læse og skrive. Han gik i skole i synagogen, lærte budene udenad, at bede og at holde sabbaten hellig. Han vandrede rundt i Galilæas bakker, lyttede til duernes kurren, betragtede rævegrave og fuglene i luften og liljerne på marken, og han vogtede får ved de stille vande. Josef lærte ham at save i træ, slå søm i, slæbe bjælker og bygge huse.

Da Jesus var tolv år rejste han med sin familie til påskefesten i Jerusalem, hvor han forvirrede præsterne og rabbinerne i templet. På dette tidspunkt vidste han at Gud var hans Fader, og at han kom til at leve et liv der var anderledes end andres her på jorden.

Skrifterne siger om disse udviklingsår, med særlig henvisning til hvordan Jesus lærte den guddommelig sandhed:

„Og Jesus gik frem i visdom og vækst og yndest hos Gud og mennesker" (Lukas 2:52).

Selv under Jesu mission betragtede hans søskende ham stadig som et almindeligt menneske. Han blev sulten, tørstig og træt, som man plejer. Han spiste figner og fisk og bygbrød. Han gik til middagsselskaber, overnattede hos sine venner i deres hjem og sov under himlens venlige stjerner. Han frøs når det sneede og stormede om vinteren og havde det med varme, når solen brændte på markerne og sved græsset.

Han ømmede sig og led smerter, da romerne slog ham til blods med piske der var forsynet med bensplinter og bly for at forøge vægten. Tornekronen flåede hans ansigt, så blodet løb ham ned ad kinderne og han led de samme uhyrlige smerter, da naglerne ved korsfæstelsen flåede kødet på hans hænder og fødder, på samme måde som ethvert jordisk menneske ville have lidt.

Han er vort forbillede og vor ven, vor lidelsesfælle og arbejdskammerat. Han blev født, således som vi er

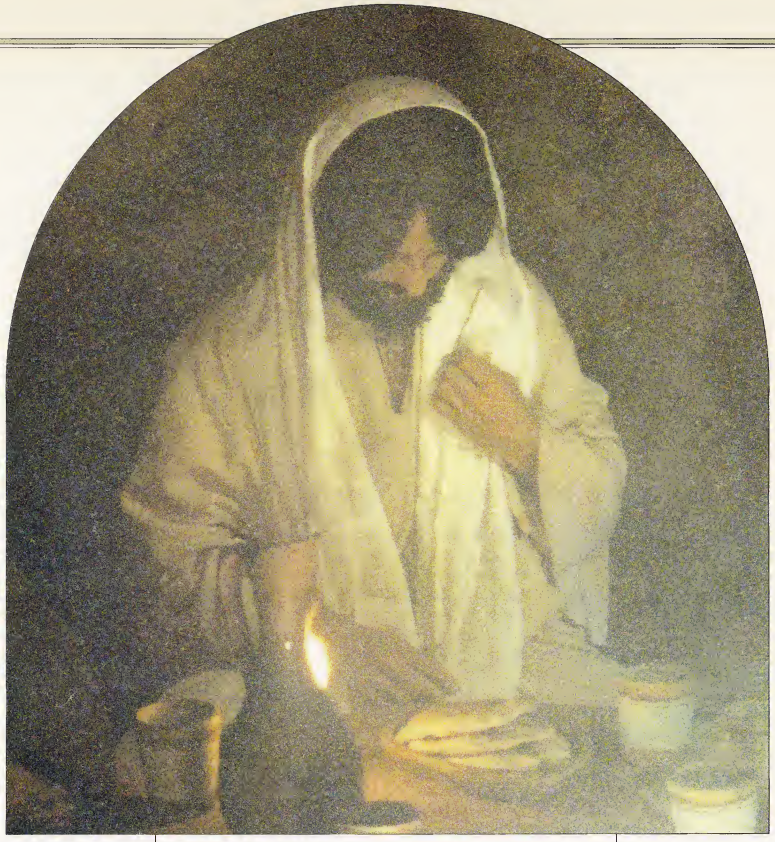

det. Han voksede op og vi vokser op. Han var underlagt de samme sygdomme og lidelser, som rammer os. Han blev træt og sulten og tørstig, ligesom vi bliver det. Jesus måtte overvinde verden og udarbejde sin egen frelse, ligesom vi må det. Han blev kaldet til at arbejde som missionær, ligesom vi. Det som stod ham først i tankerne var sandhedens og retfærdighedens sag, ligesom det burde være for os.

Frelseren er vort eksempel og vor ven. Hvis vi lærer at leve som han gjorde, så vil vi få det privilegium at komme hvor han er og bo i hans hus for evigt.

Vi er blevet bedt om at følge ham, „thi som den, der selv er blevet fristet og har lidt, kan han komme dem til hjælp som fristes" (Heb. 2:18).

Jesus sagde: „Kom hid til mig . . . lær af mig" (Matt. 11:28–29). Hvis vi lærer af ham og lever som han levede, så vil vi få det privilegium at komme hvor han er og være sammen med ham i hans hus for evigt. Hvilken større belønning kunne vi få? □

KREATIVITET OG SIDSTE DAGES HELLIGE

Crawford Gates

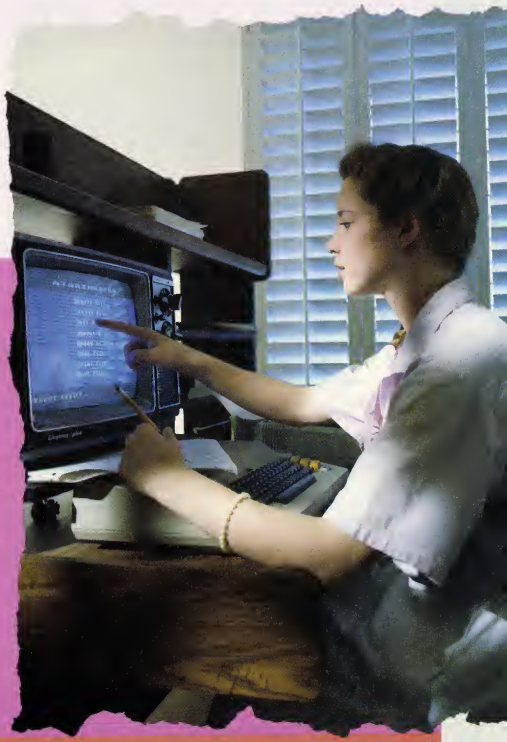

En af de største velsignelser vi sidste dages hellige nyder godt af er Helligånden. Joseph Smith har bekræftet at denne gave er et af særprægene ved det gengivne Jesu Kristi evangelium. Men hvad betyder denne gave for os? Hvordan gør den os anderledes?

Lad mig nævne at Helligånden blandt andet hjælper os til at blive mere kreative.

Hvad er kreativitet? Hvilken hjælp er det for os? For husmoderen: Hvordan kan denne egenskab gøre mig til en bedre hustru og mor? For en bror: Hvordan kan den gøre mig til et bedre præstedømmemedlem? For eleven: Hvordan kan den give mig større succes i mine studier? For den som bygger et hus, skaber et hjem dyrker en have, eller gør tusind andre ting: Hvordan kan kreativitet forbedre disse aktiviteter og gøre dem mere meningsfyldte eller smukkere?

Jeg vil gerne fortælle nogle oplevelser som har hjulpet mig til at forstå kreativitet og til at benytte det til

Det ser så svært ud at være virkelig original. En komponist har for eksempel kun et begrænset antal noder at arbejde med, og hvis du vil undersøge den musik der er skrevet indenfor de sidste tusind år, så vil du opdage at næsten alle node-sammensætningerne er brugt op. Det er det personlige anstrøg der gør vore skaberværker enestående.

at berige mit liv. Jeg beder jer ransage jeres tilværelse og finde ud af hvordan I kan få større udbytte af livet og blive mere kreative.

Åndens uvurderlige gave

Den første beretning har jeg fra vor kirkes historie. I husker måske at Oliver Cowdery ønskede at oversætte, i den periode hvor Mormons Bog blev oversat. Profeten Joseph Smith spurgte Herren om det kunne tillades, og Herren rådede til ikke at gøre det. Men Oliver blev ved, og til sidst gav Herren ham lov til at prøve.

Vi ved ikke helt præcist hvordan han forsøgte at oversætte, men vi kender resultatet af hans anstrengelser. Det står i Lære og Pagter, afsnit 9. Herren sagde gennem profeten Joseph, hvorfor Oliver ikke kunne oversætte:

„Se . . . Du må udtænke det i dit eget sind, og da må du adspørge mig, om det er rigtigt; og dersom det er rigtigt, vil jeg bevirke, at dit hjerte brænder i dig, og derved skal du fornemme, at det er rigtigt.

Men er det ikke rigtigt, skal du ikke have sådan følelse" (L&P 9:7–9).

Her får vi en af metoderne til hvordan vi kan øge

vor kreativitet: ved at gøre os de bedste anstrengelser og få dem bekræftet ved inspiration. Inspirationen fuldender vort kreative arbejde. Denne inspiration får vi gennem Helligåndens gave, som vi har hver især – det er ikke kun profeterne der har den, men enhver sidste dages hellige har fået denne uvurderlige gave.

Bliv en berømt komponist

Den anden beretning er en personlig oplevelse. Kort efter at jeg var døbt som 8-årig, begyndte jeg at gå til klaverspil. Jeg havde gået et år da Amerika kom i alvorlige økonomiske vanskeligheder. Det gjorde sin indvirkning i vores familie, og der var ikke længere råd til at jeg kunne lære at spille. Men jeg øvede mig stadig på klaveret.

Jeg øvede mig ikke kun på de stykker der stod i min klaverskole, jeg begyndte også selv at lave små sange. Det tog mig en måned eller to at komponere mit første lille musikstykke. Jeg følte mig opløftet ved det. Jeg gjorde mig faktisk de sværeste anstrengelser for at få det nedskrevet. Jeg kaldte mit værk „Opus 1, nr 1".

Min mor syntes at det var fint og sagde: „Hvorfor spiller du det ikke for din skolelærer?" Joh – men min klasselærer vidste ikke meget om musik, så han sagde: „Hvorfor spiller du det ikke for klassen?" Og på den måde blev jeg lige pludselig berømt i tredie klasse, fordi jeg havde komponeret et klaverstykke.

Som følge af dette besluttede jeg mig til at skrive endnu et stykke musik. Så jeg improviserede et par dage, hvorpå jeg skrev mit andet musikstykke. I løbet af fire år havde jeg skrevet 10 stykker – alle for klaver.

En forfærdende opdagelse

Da jeg var tolv år gjorde jeg en forfærdende opdagelse. Da jeg slog op i et af mine gamle nodehæfter opdagede jeg at min „Opus 1, nr 1" slet ikke var min. Den stod på side 25 i bogen. Jeg havde ubevidst taget dette musikstykke til mig og troede at det var mit eget.

Jeg var ødelagt. Nu troede jeg at min karriere som komponist blot var et falsum. Der var kun én ting der var anderledes ved min udgave – jeg havde skrevet den i en anden toneart. Men selv det er ikke særlig vanskeligt. Jeg begyndte at spekulere på hvor mine andre 9 værker mon kom fra.

Jeg brugte cirka en time til at gennemgå alle mine nodehæfter. Jeg opdagede at jeg i „nr 2" havde et lille stykke af „Jeg bør et solskinsbarn være", og i „nr 3" var der lidt af en anden melodi. Men ingen af de ni musikstykker var taget fuldstændig noget andet sted fra, som „nr 1" var. Efterhånden som jeg øvede mig i at bruge mit talent var jeg blevet mere original, mere kreativ.

Skabelsesgenlet

Originaliteten hører med til det kreative. Det er en del af det geniale ved skabelsen at vi allesammen er forskellige – at Herren ikke har skabt to blade nøjagtigt ens, eller to af nogen ting. Selv enæggede tvillinger har deres forskelligheder. Vi er hver især en lille verden for os selv. Vi er enestående. En af vore opgaver her i livet er at finde ud af hvilke særlige egenskaber vi har og derpå give udtryk for dem – kreativt. Hvis vi gør det, så vil vi kunne give verden, kirken, samfundet, vor familie og hvem som helst noget enestående og originalt.

„Væk med mindreværdskomplekserne"

Og så den tredie historie – hvis jeg må hoppe et par år frem. Da jeg var omkring 16 år begyndte jeg at spekulere på hvad jeg skulle uddanne mig til. To af mine venners fædre var universitets professorer – en af dem læge. Jeg spekulerede på at blive læge eller forske i biologi.

Jeg dyrkede musik, men jeg ville ikke være musiker, for jeg havde lagt mærke til at de fleste musikere ikke havde ret mange penge. Men da jeg havde bedt og undersøgt forskellige fag fik jeg den inderlige overbevisning – det brændte i mit hjerte – at jeg trods alt kunne give verden mit bidrag som musiker.

Da jeg havde truffet min beslutning fortalte jeg det til min far og mor. Min far, der var forretningsmand,

havde ikke meget til overs for en karriere som musiker. Men da jeg fortalte ham at jeg ønskede at uddanne mig indenfor musik, sagde han: „OK, min dreng, men bliv ikke en andenrangs musiker."

Disse ord har givet genlyd i mine ører mange gange siden da, og de har ansporet mig til at forsøge at skabe noget der var stadig bedre.

Adskillige år senere meldte jeg mig ind på en god musikskole i nærheden af mit hjem. Det første år deltog jeg i en konkurrence for komponister og vandt førstepræmie. En del af præmien var at min komposition skulle spilles af Stocktons symfoniorkester i Californien. Mit musikstykke var desværre skrevet for et

Der vil komme øjeblikke hvor du er tilfred med dit værk, og så vil du måske forestille dig, at det må være en sådan glæde Herren følte da han så på det han havde skabt og sagde at det var godt.

større orkester end Stocktons symfoniorkester.

Jeg ønskede så inderligt at få min komposition opført, så jeg meldte mig i stedet ind på et universitet som havde et større symfoniorkester på over 100 mand. Den første dag jeg kom, gik jeg ind til symfoniorkestrets dirigent og spurgte om universitetets orkester kunne spille min musik. Han sagde: „Læg det her. Jeg har travlt lige nu, men kom tilbage i næste uge."

Da jeg kom tilbage den følgende uge sagde han: „Ikke så dårligt. Vi øver mandag aften. Næste mandag vil jeg lade orkestret spille det igennem."

„Kunne du tænke dig at dirigere?"

Så stillede han mig et uventet spørgsmål: „Kunne du tænke dig at dirigere det?" Hvis han nu havde spurgt: „*Kan* du dirigere det?" ville jeg have svaret anderledes, men han sagde: „Kunne du *tænke* dig at dirigere det?" Nå ja, hvem kunne ikke tænke sig at dirigere et 100-mands orkester, der spillede et stykke man selv har skrevet?

Jeg tog hjem og brugte hele den næste uge på at kontrollere orkestrets partier, for at sikre mig at det ville lyde virkelig godt. Jeg havde forestillet mig musikken inde i hovedet, men aldrig hørt den spillet.

Jeg kæmpede mig gennem klasserne om mandagen. Jeg kunne ingen frokost spise. Om aftenen satte jeg mig på første række i salen og ventede mens symfoniorkestret øvede.

Endelig vendte dirigenten sig om imod mig og spurgte: „Har du noderne med dig? Godt, så del dem ud." Han præsenterede mig for orkestret og sagde: „Jeg har tænkt mig at lade ham dirigere."

Jeg vinkede nervøst med taktstokken og musikken haltede afsted. Musikerne kunne ikke lide at spille efter håndskrevne noder, og dem jeg havde skrevet var forfærdelige. Orkestret brummede og knurrede, det var rædselsfuldt.

„Ikke så dårligt! Ikke så dårligt!"

Så skete der noget. Lige pludselig var det som om alt gik godt de sidste fem minutter af musikstykket. Orkestrets musikere skiftede fra at se ud som om de ville sige: „Hvordan kommer vi igennem det?" til „Ikke så dårligt! Ikke så dårligt!"

De sidste par minutter var det som om jeg blev hævet et par meter over podiet – jeg dirigerede pr instinkt og det klang i mig: „Det er derfor jeg lever! Det er mit bidrag til verden!" Jeg følte at „menneskene er til for at kunne nyde glæde", som der står i Mormons Bog (2 Nephi 2:25) – det var ikke bare en sætning i bogen, men det var blevet virkelighed for mig netop i dette øjeblik.

Da musikken var slut begyndte de at klappe, og dirigenten kom løbende ned gennem gangen og sagde: „Nå jah, det lød godt nok forfærdeligt i begyndelsen, men det sidste var ikke værst!"

En god grund til at eksistere

På vejen hjem hørte jeg hele tiden for mig den vidunderlige slutning, og glemte alt om den forfærdelige første del. Jeg tænkte: „Sådan må Herren have følt det da han så at det ‚var godt'" (se 1 Mos. 1:4). Det er bemærkelsesværdigt, det Herren sagde om sit eget skaberværk. Og en af grundene til at Gud eksisterer er for at han kan nyde glæde, og hvad havde han at glæde sig over? Skaberværket – skabelsen af en mælkevej eller en menneskesjæl.

Kære søskende overfør denne historie på jeres egen tilværelse. Kreativitet kommer indefra vort eget jeg – fra den del af os som er anderledes end de andres. Efterhånden som vi bliver mere kreative i vore familier, i skolen, på arbejdet eller i sport og leg, vil livet blive en større nydelse.

Helligånden kan hjælpe os til at finde ud af hvilke særlige egenskaber vi har, og den kan hjælpe os til at anvende denne enestående kreativitet til at tjene vore omgivelser. Må vi benytte vore enestående talenter til at gøre denne verden til et bedre sted at leve, for så vil vi lære noget om den glæde vor himmelske Fader føler. □

Fra en tale som er holdt på Brigham Young universitetet i en uddannelsesuge.